

3064 వ తిది న ము వ క టిం వ ర బ డు ను

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఆగష్టు నెల 3-వ తేది శుక్ర వారము
రుధిరోద్ధారి నామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ షష్ఠి E.

No. 106

సంచిక ౧౦౬

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

మనమయినమందు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్రతయింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజుకొనెను. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతకట్టచూపిగల మాయమందుగాదు. సకల సుఖలభన హాసముగలగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన హాసముగలగును. అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జీవమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టివీధి, మదరాసు.

వేలం నోటిసు

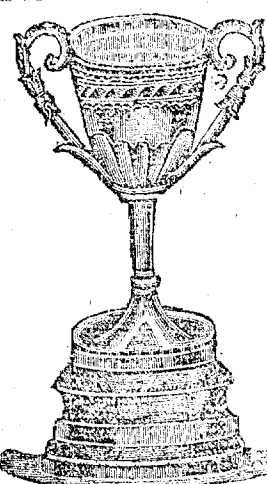
శ్రీ పేరు మహమ్మదుపురం యస్టేటు వారికి చెందియున్న 3 మూడు అగ్రహారములున్న, 3 క మొఖాసాయున్న, యీ దిగువ వ్రదహరించిన స్థలములలోను ఆయా తారీఖులను బహిరంగ వేలం లో అమ్మబడును.

నెంబరు	గ్రామముపేరు	వివరము	వేలంవేరుబడు స్థలము	వేలంతేది
1.	గంజాంజిల్లా	పర్సనెంటు సెటిలు		
	శ్రీకాకుళం తాలూకా	మెంటు అగ్రహారం వి	కొమ్మవల్లు	20-8-23
	లోని కొమ్మవల్లు.	స్థిరం య 50 లు నీటి		
		ఆధారము చెరువులు.		
2.	గంజాంజిల్లా			
	శ్రీకాకుళం తాలూకా	డిటో	డిటో	21-8-23
	లోని బొత్తడిశింగి.			
3.	విశాఖపట్నం జిల్లా	పర్సనెంటు సెటిలు మెం		
	పాలకొండ తాలూకా	టు అగ్రహారం విస్తీర్ణం	పాలకొండ	23-8-23
	లోని వాండ.	య 46 లు నాగావళి		
		నది కాలువలు ఆధారం		
4.	విశాఖపట్నం జిల్లా	మొఖాసా విస్తీర్ణం		
	సాలూరు తాలూకా	య 280 లు 8 గ్రామ	సాలూరు	27-8-23
	మామిడిముతా.	ములుగలది.		
	యంకా వివరములు	నిమిత్తం పేరు మహమ్మదుపురం యస్టేటు మేనేజరుగారికి దరఖాస్తు		

పంపవచ్చును.

శ్రీ దాబాతోట
18-7-23

శ్రీ ఎ. వి. భానోజీరావు,
గార్డయను
పేరు మహమ్మదుపురం యస్టేటు

పురమాషీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి
వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842

మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పంచెపు లోటాలు ఎట్టి మాది
రిలో నైనను ఆర్ధరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి
యిచ్చెదము. సిరువెడికి బుగారుకు పూచీనిచ్చెదము.

య. 10 ఎత్తు కుండల నొది య. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తుకు 1-12-0,
యొక్కవ అంతకువైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 యొక్కవ విక్రయింపబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి, కంపెనీ,
నగలువర్తకులు 28 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

(2)

భావిపత్రిక

ఉచితము

(తిక్కాడర్కని యను అద్దముజూచి మీరకు రాబోవు కష్ట
గుభిములు 4 మాసమువరకు చాఫలములుగా చూర్కము
వరకు వాభ్యాంకముగాని అద్దముచేరి 1 వారములో చాఫు
దము. మీరకు మాకు భిక్షువులు 14 అణాలు జరియార్థముకెట్టి
మీజన్యము ప్రేమగాని బహుకృతము లేనిచో నియంత్రితుని
(9) అక్షరముగాని చాకి వెంటనే అద్దము పంపవలయును.
పి. వి. సోమనాథశర్మ, మహారాజ్ పేట, విశాఖపట్నం

అమృతమయినకు

మద్రాసు మాంటురోడ్డునందు, గవర్నమెంటు
భవనమునకు ఎదురుగనున్న మునిసిపల్ నెం 186 రు
గల "మోతీ మహల్" అను భవనము విక్ర
యింపబడును. వివరములకోసం ఈ దిగువ విలాస
మునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

డివాన్, వెంటగిరి సంస్థానం,
వెంకటగిరిహను.

రుధిరోద్ధారి సంవత్సర ఫలం

ఈపద్యమును గవరచిత అష్టిగురులు రోజులు గత
చివరికి క్రమక్రమముగా నుండమైపోవును.
పరిలంకింపును

సీ! కలియుగాంతరమును దిలనై నువేలపై నిరుపది
నాల్గు వర్షములకును సరిరుధిరోద్ధారి సం
వత్సరమునందు పరివర్తనము జెండు ధరలు
వినుడు! ప్రత్తిమిచ్చియునేయు నష్టగోభుమజ్జోన్న
సజ్జరాగులు తెల్ల శనగపురుగు నిండునునంది
పొగాకు ధనిములు వసపును నాకుదా ల
విశేలు నగునునంది! నిండులోగొన్ని మిక్కిలి
మంతమగుట! దోచునని మోగదృష్టిచే నాచే
కలి! రాబోబున్నా లు గుట్టాబుద్ధిగోవు దాని
కలికెనునాక్తి నీని తృప్తియగునును!

దాచేవలి రామబ్రహ్మం గుంటూరు.

జాబులు

వేదపాఠశాల - అనంతపురము

1928వ సం॥ జూలై నెల 22వ తేది ఆదివారమునాడు చతుర్వేద భావ్యోక్తయను విజయనగరసామ్రాజ్య స్థాపనాచార్యులను ఆరు విద్యార్థులు స్వామిజయంతి మహావైభవముతో జరుపబడినది. ఉదయమున కొందరు జనము వేదపాఠశాలవద్ద కూడి భజనములు కీర్తనలు పాడుచు మంత్రముల వల్లించుచు పాఠశాలలోనుండు విద్యార్థుల స్థావరమైన శ్రీవిద్యమాలేశ్వరాలయమునకు తరగింపుతో, తదల అచ్చట పూజ అభిషేకములు గావించి మరల క్రొత్త గ్రామమునకు పోయిరి. తరువాత సాయంత్రము 4 గంటలకు అందఱు వేదపాఠశాలయందు సమావేశమైరి. సంస్కృతము పేర్లుబాటున వేదము చదువు బాలురు వారివారి విద్యలలో పరిశీలపడిరి. శరీరసంకరము శుభ్యము కొన్ని తీర్మానములు గావించిరి. ఇమిద నిట్టి ఉత్సవమును జయంతిలు మొదలయిన కృత్యములు చక్కగ నిర్వహించుటకు నొక సంఘ మేర్పఱుపబడెను. ఈ సంఘము వారు వివాహాది కార్యములందు ఇందుకొరకు సంభాషణలను కనుట చేయవలెను. - నా. కృ. వేంకటేశం.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఖద్దరుబోర్డు, యేలూరు 28-7-28 తేదీని తాదేపల్లి నాశెట్టిలో సమావేశమై చేసిన తీర్మానములు:- ఆంధ్ర ఖద్దరు బ్యాంకులో 35 వాటాలు తీసికొనుటకు అంగీకరించడమయినది. ఖద్దరుబ్యాంకువారిచు బుణము రు 3500/లు మాత్రమే యగుటచేతను యీ మొత్తము యొక వత్సరములోనే తీరిగియవ్వలనీ యుండుటచేతను, ప్రస్తుతము యీవిధమున యితరులకు బుణములు యచ్చటకు వీలులేదని తీర్మానించడ మయినది. బ్యాంకునుండి తీసికొను సొమ్ముతోనున్న జిల్లాసంఘము వారు యచ్చు భవనముతోను దూది కొని ఆవనీకమయినవారికి కష్టము చేస్తూయండగలందులకు తీర్మానించడమయినది. దూది నిజమేయు నిమిత్తము నిడదవోలులో నొక కొట్టుబద్దెవపుచ్చుకొనుటకు కార్యదర్శికి అధికారమివ్వడమైనది. ఒక నెలలోపల నాయవాడు మించి దూది యెక్కినది అతడు యివ్వకూడదు. బాకీపడియున్నవాటికి తిరిగి దూది యివ్వరాదు. నెలలోపల వాటికి బాకీలకు నెల 1 కి నూటికి రు 1-0-0 చొప్పున వడ్డీ కనూలు చేయవలెను. దూదికొనుటచే అమ్మకములను కార్యదర్శి జరుపుచు క్రమమయిన లెక్కలను ఉంచవలెను. నిజమసామ్యము కార్య దర్శివద్దనే యుంచుటకు తీర్మానించడమయినది. నసీరు అహమ్మదు, అధ్యక్షుడు

దేవీదీ సంస్థానపు తైవగంధకార్యాలయము కొలదికాలము క్రిందట దేవీదీ సంస్థానాధిపతులు తైవ సభాగ్రాసనాధిపత్యమునహించి "ఎలకుర్తి" సభయందు పదివేల రూప్యములు తా మొనగించు మనియ్య ఆమూల్యమును అప్పుడు సభలో సర్పయించుచు భావ్యనిర్ణయము తీర్మానమైన పిదప ఆగ్రంథము నూర్చి వ్యయపత్రము యు కలిపియుండుట తైవ మహాజను లెల్లరును నెరింగియెయ్యున్నారు. పిదప పరికొలదికాల ముననే శ్రీవారు మైసూరునకేగి యచటిపు ప్రకాశాదాగరము లోనున్న కొన్ని తైవగంధములను విశేషభవ్యయమున నకల్లు వ్రాయించి తప్పించుచున్న సంకతియును ఆంధ్రపత్రికయందు చదివియే యుండురు. ఇతరపండితులను తమవద్ద పెట్టు తాటి యాకు ప్రతులనుపంపి వైవమహాజనుల కృతజ్ఞతకుం బాత్రులైరి. అందుముఖ్యముగ విశాఖపట్టణమునందల నిడఘట్టు ఆగ్రహారపు వాస్తవ్యులను తిలంధారణచంద్రికాకాథ లు శ్రీచాగంటి నందికేశ్వరాచార్యుగారి సంతతికారును భూస్వాములును అగు శ్రీచాగంటి కందికేశ్వరరావుగారు తమపుస్తకసంఘము నుండి పెక్కుతైవగంధముల నంపి తమ మతాభిమానమును వెల్లడించిరి. ప్రస్తుతము బ్ర॥ శ్రీ॥ వేమూరి రామగోవింద కామ్రొల వారును రు॥టాల శేషయ్య కామ్రొలవారును, విద్యాక్ష పద్మనాభి ష్ట్యేనరసింహకామ్రొలవారును, ఇంకనుకొందరును గ్రంథముల కండ్లటికాతాత్పర్యములువ్రాయుట భావ్యపరిశీలనము చేయుటయుం జేయుచున్నారు. ఇవలూరి అభినవరతి పండితుల వారు తాత్పర్యవ్యాఖ్య (మేనేజరు) భారము వహించిరి. తైవ గ్రంథములకు తేటతెల్లముగ నాంధ్రటికాతాత్పర్యములు వ్రాయించి ముద్ర వైవమహాజను లెల్లరును జరుపుకొని గ్రంథములోని సారాంశమొనగుటలు వీలుకలిగించుట శ్రీ ము॥ దేవీదీసమిం దారువారి కలంపు - వారేందుకై చుక్కదిశల రూప్యము ప్రవరకు వ్యయపత్రపఠించినయందు శ్రీదేవీదీకాడివాడ ప్రత్యేక ముగ మురిపిచిన తీర్కారములై యొకంగడ నియును విందును. అరికరేవుల వీరభద్రరావు.

వృత్తాంతలేఖలు

బందరు (ఒకవిలేఖరినుండి)

కృష్ణాపత్రిక కేసు ఈమధ్య మామూలినీవల్ చెరువునకాలైన నేలం జగ న్నాథరావునాయు గారు, కృష్ణాపత్రిక సంపాదకులైన తెల్లిన అభియోగము ఇంతవరకు విచారణకు రాలేదు. కొన్నిదందులను బట్టిచూడగా శ్రీకృష్ణయ్యగారు కేసు ఎత్తివేసికొన్నట్లు తెలియ వచ్చినది. కృష్ణ మట్నూరి కృష్ణారావుగారు నోబుల్ కాలేజిలోనుండు జె. ఆర్. ప్రొఫెసర్ గారి యాజమాన్యముక్రింద కళనగురించి మూ రొక గంట నేపు ఉత్సాహింపిరి.

పెంటపాడు (స్వకీయ విలేఖరి)

ధర్మము జూలై 31:- చివుకుల సత్యనారాయణగారు గణప వరమునందు నెలకొల్పబడిన సంస్కృతపాఠశాలకు 500 రూప్య ములు చందా యిచ్చెనని వెల్లటట కంతయు నంతసేంజడము. హైస్కూలు ఇంజనీర్ కమిటీనూజులు అయినను చాల బాగుగ నడుప బడుచున్నది. స్కూలు డైరెక్టర్ యీ యేడు పెట్టివారిని ఆక్లాసు నందు పడువెనిమిది విద్యార్థులు గలరు. విద్య బాగుగ నే గలుగ బడుచున్నది. పెద్దమూర్తులవారగు శ్రీమాన్ యరంగంటి రాఘవాచారి బి. ఎ. ఎల్.టి. గారు యంగ్లీషును కడుకడతో చదివి, బాలకళ నచ్చుచున్నట్లు చెప్పుచున్నారు. మొత్తముమీద విద్యార్థులను బాగుగ నే యున్నది. సంత తణుకు భారతీ ఖద్దరులయమువారు ప్రతిసంకతు స్వదేశీ కస్త్రుచులను తీసికొనివచ్చి, తగు లాభముతో వికయించి మౌగామవాసులకు మహాప్రకారము చేయుచున్నారు.

కైకలూరు (స్వకీయ విలేఖరి)

రహదారి పడవ మునుగుట. ఆగష్టు 1:- 31-7-28 తేది మంగళవారము నాడుద యము గుడ్డవల్లేరు లాకు యొద్దనుండి వింజరం లాకు యొద్దకు వచ్చే రహదారి పడవ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు త్యాగలాంబాపురము కేపులో మునిగిపోయెను. ఆ పడవలో శ్రీమతి పురుషులు పిల్లలు చాచాపుగా 80 మంది ప్రయాణికులు గలరు. దైవాప్రకాశమువలన అందఱు జీవించి యున్నారు. కృష్ణులుగా ఆ ప్రీవత్తమైనది. ఇట్టి ప్రమాదము పడవమధ్యల ఆకర్షణలను తెరచాపమెత్తబడి పెద్దగాలి వీచుటవలన గలిగిన దని ప్రయాణికులు చెప్పుచున్నారు. తాలూకా బోర్డు 18-7-28 తేదీని అత్యవారి రుద్రవరము గ్రామములో కైకలూరు తాలూకా బోర్డు మీటింగు జరిగినది. అందులో మ. రా. శ్రీ. గుడిపాటి వెంకటచలకతిగారిని తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగను మ. రా. శ్రీ కాజలక్ష్మీకారాయణ, బండి సాంబశివరావుగార్లు తాలూకా బోర్డుకు పునః డిస్ట్రీక్టు బోర్డు మెంబర్లుగను నెన్నుకొనిరి. కాల మాసము మంచివర్షములు పురియలేదు. కాలవలనె.ట. బోత్రిగా నీవనచ్చుటలేదు. కృష్ణసాయము త త్సాహముగా సాగుటలేదు. నీటి సఫలము విషయములో డి. పి. డబ్లియూ వారితోబాటు రివిన్యూవారు తగు కర్షణ వహించుచున్నయెడల నీటియెద్దటి ఇంక నుండకపోవు ననియు, పుల్లెవమీద వట్టివాడయెద్ద రిన్యూలేటరు కట్ట: పోయినయెడల నీతాలూకాకు ఇంకదుడ్డినీతి పట్ట: పోవు ననియు, మంచినీవరకగల డి. పి. డబ్లియూ ఆఫీసరు కారవరము

లో నుండేయెడల ఇంక అన్యాయము కలిగియుండెడిది కావని యు లైతులు ఆ నీకవిధములుగా జెప్పకొనుచు ఆకాశమునంక నేలవంక చూచుచు నిరత్యాహులైయున్నారు.

కో ఆపరేటీవు యూనియను. 1928-24 సంవత్సరమునకు యూనియను గవర్నర్ జా డీరి యెన్నుకొను నిమిత్తము 15-8-28 తేది బుధవారమునాడు కైకలూరులో యూనియను మహాజనసభ జరుపబడును.

కూ నీ లు. ఈ తాలూకాలో ఈ సంవత్సరము ఏ డెనిమిది కూనీలు అడిగినవి. అందులో వెంకటాపురము కూనీకేసు నెమన్నుకు కమి టుచేయబడి కొట్టివేయబడెను. మిగతా కేసులన్నియు నెమన్ను కమిట్టుచేయనే లేదు. ఈ తాలూకాలో ఇదివఱ కెక్కుడును కూనీలు జరిగే ఆచారములేదు కాని ఈ సంవత్సరము ఎక్కువ జరిగినది.

కృష్ణా పంచదార కంపెనీ - బందరు (స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

వాటాదారుల సభ జూలై 30:- కృష్ణా పంచదార లిమిటెడు కంపెనీ వాటాదార్లు సాధారణసభ నిన్ను జరిగినమున రాబట్టునోపేటలోని వారి ఆఫీసునందు జరిగెను. ఆసమయమునకు వాన మోయుగా వచ్చియుండుటచే పురములో వాటాదార్లు కొలదిమంది మాత్ర మేవచ్చి ఈదిగున నుదహరింపబడిన దైవక్షరలుబూడ వచ్చిరి. జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు గారిగు దివానబహద్దర్ జి. బాలాజీ రావునాయుడుగారు, సిడిలి హనుమంతరావు పంతులుగారు, గవర్న మెంటు ప్రీతరు వేమూరిరామచంద్రరావుగారు, కె. ముప్ప స్సెగారు. (కొరిమెర్ల) సభాపారంభము హనుమంతరావు పంతులుగారు బాలాజీరావునాయుడు గారిని ప్రెసిడెంటుగా నుండవలయునని కోరిరి. వాటాదార్లు అంగీ కరించుటచే బాలాజీరావునాయుడు గారు ఆగ్రాసనాధిపత్యమును వహించిరి. కంపెనీమేనేజరుగారిగు ఆర్ రామచంద్రయ్యగారు కంపెనీ పరిస్థితులను గురించి సభ్యులకు తెలియజేసిరి. రాకలసిన పంచదార డెయరుబూడ ఒక వారముక్రింద నే వచ్చినదనియు దానిని కూడ అమర్చుచున్నారనియు అందుచే ప్రస్తుతము ఫాక్టొ రీపంచదారను తయారు చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నదని తెలి యజేసిరి. పనిని వెంటనే ప్రారంభించువిషయములో పంచదార సరయారుచేయు నిపుణుడు యెముకలబాడి తయారయినగాని పని ప్రారంభించుటకు వీలులేదనియు అట్టి యెముకలబాడి నెల దినములలోగాని తగినంతబాడి దొరకదని తెలియజేసిరి. బాలాజీ రావునాయుడుగారు మొదట రుపతా (బ్యాలన్సు షీటును) ను అంగీకరించవలయునని సభ్యులను కోరిరి. అందరును అంగీకరిం చిన పిదప ఈర్పుడతాను అంగీకరించుట తీర్మానము వ్రాయబ డెను. ప్రారంభపహాత్సవమును గురించి ఆగ్రాసనాధిపతిగారు మాట్లాడుచు ఆసమయలో 500 రెడ్డిసాయుడు గారిని పిలిపిన లాభకారిగా నుండుననియు, వారు మనకు అనేకవిషయము లలో సహాయముచేయగలరనియు తెలియజేసిరి. అందుచే వారిని నిన్ను తక్కిన ఇద్దరు మంత్రులనుకూడ పెట్టెంబరులో జరుగబోవు ప్రారంభదినముకు ఆహ్వానించుటగాను తీర్మానముపెట్టిగా అందరిచే అంగీకరించబడెను. ఆదినమున బీదలకు అన్న దానమున కును అల్పాహారముల విందునకు 800 రూపాయలు యిచ్చుటకు గాను తీర్మానించిరి. లెక్కలను తిరుగ 1928-24 సం॥ రములో తనిఖీ చేయుటకు జి. నరసింహము పంతులుగారు (చెన్నుపురి) ని యేర్పరచిరి. కంపెనీయొక్క కట్టడములను దానియందు గల విషయని 2 లక్షల 50 వేల రూపాయలకు భీమాచేయుటకు కూడ తీర్మానించిరి.

హిందీనేర్చుకొనుట కిది ఒక్కటే చాలును నెల ౧ రూపాయ పోస్తేజేరే. మొత్తంగా కొంటే నాల్గవ: తు కమిషన్. త్వరపడండి. పం. ఆదినారాయణశాస్త్రి, అన్ని సాపులలో దొంగడు. అన్యగంటేన్ డ్రెస్సింగ్. మద్రాసు,

స్వస్తి శ్రీ రుధిరవారి వామనవల్ల రామభక్త బహుళ
సప్తమీ శనివారము (ది 4-8-28 లేదీ) సామంతాలము
4 గంటలకు శ్రీ గాంధీ యాంధ్ర జాతీయ మహావిద్యాలయ
ప్రభుత్వ వైకొత్సరము ఏలూరులో గుజరాతు విద్యాపీఠ
కులవాయకు లగు శ్రీ ముత ఆచార్య ఎ. జి. గిద్దానీ ఎం.ఎ.
గారి యాధిపత్యమున విద్యాలయభివృద్ధి మహాసభను.

అష్టాంగోష్ఠి

మన కాలగ్రెను ఉపసంహరించుకొను చాల విచిత్రముగా చరిత్రయింపుచున్నది. పాతీ కాభిమానములే అన్నిటికంటె

కాకాబట్టి దేశముల సభలలోని దయత్వములు బాటియోపంపుములనుగూడ నీ సంతకమునందును ప్రాచు

ఏకాగ్రేణియోగముగాని భృత్యగాని విజయమందనలెనని నయిండు, అట్టికానియందు ప్రజలకు విశ్వాసమును గలిగించుట

లోకమాన్యవర్ధని బుధవారమున అన్ని ప్రదేశములందును జయప్రదముగా జరిగెను. భారతదేశమున జాతీయనాడుల స్పృ

సాంఘికజీవనమునందు ఉత్సాహమునుగూడయు భాగము ద్విధుజీవితమున తోడ్పడును. అధికభాగము కౌన్సెల్లుముగల

కాంగ్రెసు కార్యవిధానము

సత్యమూర్తిగారి హేళనము

నిన్న సాయంత్రము 5-30 గంటలకు, తమిళనాడురాజ్య జతమున ఎన్. సత్యమూర్తిగారు గోఖలే హాలునందు "ప్రస్తుత

"దేశచార్యులము"

ప్రస్తుత రాజకీయానికి మిక్కిలి గంభీరముగ నున్నది. నేడు దేశమునందే నేక రాజకీయజతములు గలవు. భారత

హేళనము

గయాకాంగ్రెసు తీర్మానము లన్నియు పరిశ్రమలైనవని మెహబీబ్ దీన్ కలచుచున్నది. ఆకాంగ్రెసు తీర్మానములలో

కేంద్రీకరించవలెనని యొకటి రాజనీతిగ లేదు. మధ్యపరగణాల ప్రభుత్వమువారి బుద్ధిమాంధ్యమువలన నీ సంగంధ మిట్లయ్యెనే

బహిష్కరించితిరా?

గత పర్యావరణము ఎన్నికలసమయమున బహిష్కరించితి మని దంభోత్తల బలికిరి. కాని ఏకాగ్రేణియోగముగాని భృత్యగాని

ఎన్నికలు

జన్మితు పత్తుము రాజకీయ శీర్షుల విధువల, పాత కాలముందు మతభోధ, న్యాయకార్యవిభాగక కాలము విధ

ఉపన్యాసమును ముగించుచు, సత్యమూర్తిగారు మరల తమ పత్తుముయొక్క మహాత్మ్యమును కల్పించిరి.

కానసభలకు ముగియవలెనని వచ్చినట్లు దేవతల నన్న "జోమకుము"లను విరుదములకై పెనుగులాడువారిని పంపిన

అధ్యక్షుడు ఉపన్యసించిన పిమ్మట సభాధ్యక్షునికిని అధ్యక్షునికిని రామదాసు పంతులుగారు మందనముల నర్పించిరి.

అంతటితో సభ ముగిసెను.

చెన్నపూరి హైకోర్టులో

సి. ఎన్. నెం 735/1921

వాది:—ఎం. డి. శ్రీరంగ అచ్యూత్ ప్రతివాద:లు:—డా. సో. కృష్ణారావు, మరి కొందరు.

ఇవివరములే 2-3-1922, 28-7-22 తేదీలలో అన్న కమునకు జారీయైనవి ఉత్తర్వు నమనంది "హైకోర్టు అఫ్ ది

1 ఆర్డీనియన్ విధి } ఏ. ఇ. రెన్ కన్స్ట్రీ, మద్రాసు } వాది అబ్దుల్

వాతావరణస్థితి

1923-సం॥ ఆగష్టు నెల 3-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	తే 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	తే 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	తే 24 గంటలలో వర్షము	వీలైన 1-వ తేదీనుండి వర్షము	వీలైన 1-వ తేదీనుండి రానున్న వర్షము
గోపాలపురం	89.8	77.2	0.88	7.41	6.05
కోకాపురం
విజయవాడ	90.2	78.9	...	2.71	7.15
కాకినాడ	89.9	77.8	...	7.15	3.84
మచిలీపట్నము	95.3	79.2	...	6.49	4.95
గుంటూరు
కర్నూలు	94.0	76.4	...	6.11	1.94
బళ్లారి	98.5	75.9	...	2.81	1.47
అనంతపురం
కడప	99.2	80.8	...	2.04	5.18
నెల్లూరు	98.2	78.2	0.08	2.95	1.85
మద్రాసు	98.5	78.3	0.09	3.79	2.46
కడపూరు	98.6	76.5	...	5.78	0.57
జిల్లూరు
సీమ	97.1	72.7	0.81	4.89	2.91
కోయంబట్టూరు	87.2	71.6	...	3.74	0.58
తిరుచుపాపతి	101.8	78.4	...	1.12	2.01
నాగపట్నము	26.8	79.3	...	1.44	1.99
పుదుచ్చేరి
మధుర	97.1	77.0	...	0.56	3.00
పాంబు	88.8	77.5	...	0	0.70
తిరునల్వేలి	0.81	0.66
తిరుచేందూరు	79.0	78.0	1.75	33.37	12.19
కోచ్చికో	82.6	75.2	0.32	66.46	13.60
కాలికట్టు	83.0	75.3	1.15	78.48	12.14
మంగలూరు	84.7	72.6	1.16	38.79	12.53
తెంకవూరు	83.3	66.8	...	6.38	1.09
హుస్సేన్
పెరేశార	68.1	62.8	0.70	91.37	21.50
రైయూరు
హైదరాబాద్
కాకావార్
రత్నగిరి
బొంబాయి
పోలాపూరు
కోడైకనూర్	66.8	58.0	10.10	4.54	5.05
ఉదకమండలము

సర్వములు:— ముఖ్యము దిట్టముగ బట్టింది. విశాఖ పట్టణములో ఆర్ద్రత తక్కువ. బందరులో జగతి వేడిమి 33 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వర్షము:— మొత్తముమీద ఆగస్టు మేఘావృతమై యున్నది. బళ్లారిలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. కర్నూలులో తక్కువ. పూర్వవేడిమి 2.7 నుండి 4.3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రి వేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలు:— అంతటను చినుకులు కడివి. ముఖ్యము పలవలవక నున్నది. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత తక్కువ. కడప లూరులో 4, మద్రాసులో 3 డిగ్రీలు కంటే వేడిమి ఎక్కువ. పవన తీవ్రమున గర్విరాము పొగిచుచును. తూర్పున చినుకులు పడచుచును.

సీ. చెంగల్వరాయ మొదలియార, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

ప్రభుత్వవ్యయవాదిపై కేసు

అలవాదులు, ఆర్థిక:— కోర్టునందు తనవలె నమ్మకముల నమోదుచేయు (ప్రసిద్ధిచెందిన) ఒకమహమ్మదీయ ముద్దాయి ప్రభుత్వవ్యయవాది అను ఘోషిలారు. నైహూగారిపై కోర్టున కేసును రాసు అనునియమము గాను బుద్ధివ్యయముగ నుపయోగించలేదని ప్రభుత్వవ్యయవాది తెలుపుటచే కేసు ఉపసంహరించుకొనబడెను.

దక్షిణాఫ్రికా యందలి భారతీయులు

సీ. ఆర్. నాయుడుగారి క్రిందివ్యాసమున, మాకు ప్రకటనార్థమందిరి:—

వలసపోయినవారిని తిరిగి పంపివేయు విధానమందుగల అపాదములను గూర్చి నను భారతనాజీవలకిదగ్గరకే విజ్ఞప్తిజేసి తిని. ఈ ప్రస్తుతవిధానమువలన ఒకప్రక్క మనబలము ప్రతిపాపుచుండగా, వేరొకప్రక్క యూరోపియనుల జాతివిజ్ఞప్తియు వెచ్చుచునున్నది. విజ్ఞప్తియుండలి భారతీయులకుగల ఇంపీరియలిజంపై కార్యక్రమమునందు లేనను కారణముచేత ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులనుగూర్చి చర్చించుటకు భారతీయులు రాయవారునుచున్నవని కోరగా కొన్ని వాళ్లకింద దక్షిణాఫ్రికా యూనియను ప్రభుత్వ ప్రధానామిత్యుడగు స్కాట్లన్ నే నానిని ర్శ్శకు కముగ తిరస్కరించెను. కొన్ని దినములైనపిదప నేటాలుబట్టణము నందు జరిగినసభలో త్వరగా భారతీయులను ప్రత్యేకించుట జరుగవలయునని ప్రకటించెను. ఇట్లు బహుముఖ కారణముచేయు భారతదేశములోనే అస్పృశ్యతయు మరెన్నియో సంఘమునందు దోషములుండెననియు జెప్పెను. అనినజముగా మహాదోషమే. మనము ఆదోషము నంగీకరించి వాదించవలయును. కాని అంగ్లేయులకును యితరవిదేశీయులకును భారతకాటములు తెరచి యొందజేసెట్లు, వారిదేశకాటములను మనకు తెరచియించవలయును.

అట్లుగాక మాదేండ్లనుండి వ్యాయాస్యాజములు విచారింపక దక్షిణాఫ్రికాలోని ఆంగ్లేయులు అచటనున్న భారతీయుల నందరిని మొత్తముగా వ్యవేశమున కంపజూడుట కేవల మన్యాయము.

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులు దేశమును వారయోగ్యముగ పోషించి విరోపియులకు సాయమునొప్పియుండ నేడు వారిచే మున్ను తాముగావించి సాయమునకు ప్రభుత్వకారము. దేశమునుండి వెడలగొట్టుట కను హక్కులనున్నది తెల్లవారికి భారతీయులను విద్యుట విడితముగనున్నది. ఆంగ్లేయులధికారము తామువైకెక్కిన నిచ్చిననే కాని తిరిగి దన్నుచున్నాడు. ప్రస్తుతకాలమున భారతీయ కార్మికులు చాకగ దొరకుమండుటచే ఆదేశమునందలి లోటు యజమానులకు తెల్లవారు భారతీయుల కామక వ్యవహార సంరక్షణనే కవ్యములేకుండ అనుభవించుచున్నారు. కంచదార, లేయపు, కాఫీ మొదలగువాని ధర హెచ్చిపోయినది. ఆంగ్లేయులు తమకు అర్పించబడినవాని నన్నిటికీ వదిలినక గైకొందుగాని యెన్నడును కృతజ్ఞతతో నుండరు. మీదు మిక్కిలి తమకు సాయముజేసిన వారికే చెరువుజేయు యత్నించురు. కృతజ్ఞుల ఘోరపాతకము లలో నొకటి. అదిగాక భారతీయులే దక్షిణాఫ్రికాలోని వ్యాపారమునంతన వకముగావించు కొనుచున్నారని అభిప్రాయముగ బలముచున్నారు నేటాలులోని భారతీయ వర్తకసంఘము అన్నియుకలసి పంపాది చు లాభములకన్న ఇండియాలోనున్న ఒక ఆంగ్లేయవర్తక సంఘము సంపాదించు లాభము యెక్కువదని తెల్పుచో నిజము బోధపడగలదు. భారత దేశములోని వర్తక మంతయు ఆంగ్లేయులు మొదలగు విదేశీయులకేమున నున్నదనుట సిద్ధాంతము గాదా?

కలసరాజ్యములలోనున్న ఆంగ్లేయులు తమతో నివసించుచున్న భారతీయులపట్ల సానుభూతి, సహకారము, వ్యాయామ నలంబింపనో ఆంగ్లేయులకు చాలవచ్చును గలగగలదు.

కావున వలసరాజ్యములలోని ఆంగ్లేయులు భారతీయుల పట్ల సహకారము వ్యాయామ, యిచ్చిపుచ్చుకొను పద్ధతిని ఆకల బించినంతవరకు భారతీయులను కూలీలుగ పంపవలదని తోడి దేశీయులను నూదించుచున్నాను. భారతనాజీవులు తమ బాధ్యతను గుర్తించి బ్రిటిషు కాలనీలకు కూలీలను వలసకంపుట న వివేయుటకై తమకేయకత్తుల నాందోళనము నల్పనచో

వారు భారతమాత పుత్రులనిపించుకొనవలగదు. దేశముయొక్క వికసనత్యమునకును, కీర్తికిని, భంగమొనరించు నీవిషయమున, వారేమియు జోక్యము గల్గించుకొనుట లేననుమాట వాస్తవమని కాని యావిషయమున పార్టీ వివాదముల వర్తింపజేయవలగదు. ఇయ్యది బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులను, జాతీయ వాదులును మిళిత వాదులును గూడ గలసి పరిశీలించగల వ్యవహారము. కాని మరల చాలవలది కలస పోయిన భారతీయుల కష్టము లిట్లయింపుచున్నది. రాను కొంచెమైనను దక్షిణాఫ్రికాలోని సమస్య వారిని బూత్రము తీవ్రముగ విచర్చించుచున్నది. ఈ స్వభావము మనవారిలో బాగుగ నాటుకొనిపోయినది. అన్ను మెట్లనామెట్లను, అనుకొని నిశ్చయించు అను సామెతనుకల రాను నిర్మాణవిధానమును నూదించుకొనిపోయిన యితరవిదేశీయులని బూత్రము చులకనజూతురు. ఇంకలలో కావ్య నిర్వహణమునకు బ్రిటిషువారి మాట తెలివితరుల నమ్మదగినవో వారెంతవరకు మాటగు నిలుపుకొందురో తెల్లమైనది. కావున కలసపోయినవారి దుస్థితిని బాపుటకై ప్రభుత్వమువారిని యాదించిన ప్రయోజనములేదు. అందు కలస ప్రస్తుతసందర్భములలో కాలనీలకు భారతీయులను కూలీలుగ పంపుటను పూర్తిగ మానుటయే కర్తవ్యము. ఇప్పటికై నను గౌరవము కాపాడుకొనవలయును. మన గౌరవమే పోయినచో మనమును మనదేశమును గూడ నాశనమందెదము.

బొంబాయికానన ప్రభు

సర్ ఇ. హిందూగుల్లాగారి యభ్యుత్పత్తిని పునఃపూరి 31 వ తేదీని మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ప్రారంభ మయ్యెను. కార్మిక వ్యతిరేకముల యాలోచనైతిని గూర్చి కొన్ని ప్రశ్నలకు బడెను. పెట్టెయెట్లును పునపాద మార్పు విషయమును గూర్చి ప్రభుత్వ సభ్యులు విచారముల జెల్పిన రాకరించెను. దొంగసామ్రాజ్య కొనెనని నేరము మోపి డాక్టర్ కనాడిమాగారిని అనవసరముగ నిర్బంధమున నుంచిన నూజరించెం డెట్లు కార్మిక తగిరితిని శిక్షించుటకు కానవసరముగా తీర్మానించినందున ప్రభుత్వమువారు తీర్మానమున కనుగుణముగ నెట్టిచర్య జరిపిన నెట్టిగా రడిగిరి. గా|| సర్ మేహదీగారు ప్రభుత్వ ప్రకటనకును ఒక్క సభ్యుడు మాత్రము కొలదిపాటి నిందను నూనెచెట్ల కార్మికమై మోపెననియు, ఈవిషయమై తీవ్రచర్య జరుపుట అనవసరమనియు, గా|| సభ్యులకు తన చర్య తీసికొనుటకు ఆనకాకములున్నను చర్యజరపలేదనియు ప్రభుత్వము వాదించుచున్నపు కాని నిందును పురస్కరించికొని లిమ యుద్వోగీయుల వనసరముగ శిక్షించ నిచ్చగించుట లేదనియు పలికిరి. అనంతరము బొంబాయి వారసల్వోద్వోగముల సమాఖ్య చట్టమును, బొంబాయి సివిల్ జూరిస్టిక్ కో బిల్లును అంగీకరింపుడెను. ప్రభుత్వమువారు నైపుల్ పిండనుల నియమిషయమున భారతీయుల క వ్యాయామ గావించుచున్నారనియు 24 గంటలు సూరత్ కలెక్టర్ గా నుండి సామర్థ్యమును చూపిన కబ్రాజీగారి కీపింపు నీయకుండుట ఇందుకు తార్కాణ మనియు, వారి కాపించె సిద్ధింపవలెననియు తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారి యాశీర్వాదమున తెక్క నేయక అంగీకరించిరి. ఆర్థికసభ్యుడగు లారెన్సుగారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించి సభ్యుల యొత్తిడివైన కబ్రాజీ గారి తిన్నగ పరిచేయనందునకు తన కేస్సును పిచ్చెను నీయలేదనియు, జాతివిభేదము లీ విషయమున పాటింపబడుట లేదనియు పలికిరి.

కెన్యావిషయము

లాల్లి నారాయణజీగారు కెన్యావిషయమున నాగ్రహము నెలిచుచున్నట్లై కాపింప నెంచిన యావహికనమును అభ్యుత్పాదు నిరాకరించుచు, నవన్నెగారు ఈవిషయమున కేసుకొంత సానుభూతి యున్నది స్థానిక ప్రభుత్వమునకు సంబంధించని విషయమై నీ విషయమును గూర్చిన యుపపాదనమును నిరాకరించి రనియు సభ్యు లివిషయమున తమతో ప్రత్యేకముగ సంప్రదించుట కంగీకరింతు మని తెల్పి రనియు పలికిరి.

ప రీ తు కు ని చ ఖ్యా తి గాంచి న
శుక్లనష్టము మాత్రము 50 కి 1-4-0

పూ త ని

వైత్యగోములకు నివ్యాపథము - రసాయనము సీసా 1-కి రు 1-0-0

పో వై జ ప్ర త్యే క ము

టవర్ ఆంధుకో, ఏలూరు, (కృష్ణజిల్లా)

జాతీయపతాక సంరక్షణము

నాగపూరులో సత్యాగ్రహము

1 వ తేదీ 4 గురుకు 2 వ తేదీ ముగ్గురు సత్యాగ్రహ మొనరించిరి. మహారాష్ట్రమునండి వచ్చివారిని 7 గురుకు 2 వ తేదీ సాగపూరు రైలుస్టేషనులో ఆరెస్తుచేసిరి

వటేలుసోదరుల ఉపన్యాసము

16 తేదీ సాయంత్రము జరిగిన బహిరంగసభలో సత్యాగ్రహమును సూచి వారందఱు నుత్తేజసింపిరి. ఈనెల 6 వ తేదీ జరుగు రాష్ట్రీయకానసభలో "కర్తాప్రస్థానిరోధమును నుత్తరపురుషులచేతను దొంగతనమును తేజవలెను." అనురీత్యాన మామోదించుదనివో నియోజితసభ్యులను మంత్రిలును ప్రభుత్వకార్యకర్తలను జోషిగారును నాడ రాజీనామానిచ్చి పతాకమును ధరించి సత్యాగ్రహమొనరించి నిరోధిస్తామని "కేవల" నని ఆ సభలో వికలభాయి గారు నడిచిరి. పిమ్మట వల్లభాయి గారు పద్యసింపిరి. సాగపూరు పౌరులు కలకలముగా చేరవలెనని హెచ్చరించిరి (ఆ. వె.)

వటేలు సోదరుల ఆరెస్తువదంతులు

నాగపూరులో పతాక సత్యాగ్రహమును నడిపించుచున్న భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ్యులను ప్రతినిధియునగు వల్లభాయి వటేలుగారిని వారికి సహాయపడుచున్నవారి సోదరుడగు వికలభాయి వటేలుగారిని ఆరెస్తు చేసెదరను వదంతులు 31 వ తేదీనుండి చాల ప్రబలముగానున్నవి ఒకటిరెండురోజులలోనే ఆరెస్తులు జరుగుననియు వీరిద్దరని ఆరెస్తుచేసిన సత్యాగ్రహము పూర్తిగా నంతరించుననియు వీరిరాకవలన నీడద్యమును ప్రబల మగుచున్నదనియు ఉద్యోగులు నిశ్చయించిరను వదంతులు బలముగానున్నవి.

ఆరెస్తులఫలితము

వటేలు సోదరులను ఆరెస్తుచేసినవో మధ్యరాష్ట్రముల వారు హెచ్చుమంది సాగపూరు వచ్చి సత్యాగ్రహ మొనరించెదరని చాలమంది తలచుచున్నారు. వర్తమానముకొరకు పౌరులు ఆతురపడుచున్నారు.

శిక్షలు

అమలాపురం, హత్వే, జయసేంద్రమారు గార్లకు చెలి 7 1/2 నెలలు కఠినశిక్షయును చెలియొక నెల విడితైదును జేయబడెను.

తీర్మానము

"జాతీయపతాకముల ఊరేగింపును గూర్చి జిల్లా మేజస్ట్రేటు సాగపూరులో 1-5-23, 17-6-23 తేదీలను 144 టెక్సునుకొనెదనీ ఉత్తరువును రద్దు పరచవలెను. ఆ ఉత్తరువునుబట్టి శిక్ష ననుభవించుచున్నవారిని విచారణ క్రింద నున్నవారిని ఆందని నాడ కడలివేయవలెను" అను తీర్మానమును ఆగస్టు నెలలో జరుగు మధ్యరాష్ట్రముల కానసభలో రావుబాదన మహాజనీగా రుపహాసించెదను. ఈ ఉత్తరువు సుకమగునా అను విషయమున 7 సభలో కొన్ని ప్రశ్నలను నాడ కడలివెదరు (హిందూ)

గుజరాతునుండి 171 మంది వలంటీరులు వెళ్లిరి

మొదటిసారి కయిరానుండి 64 గురుకు రెండవసారి బ్రోచినుండి 48 మందియును మూడవసారి నూరతు కయిరా కలివారు అనామదాబాదుల నుండి 48 మందియును మరల అనామదాబాదునుండి 18 మందియును మొత్తము 171 మంది గుజరాతునుండి సాగపూరికి వెళ్లి సత్యాగ్రహ మొనరించిరి. (స్వరాజ్య)

అబ్బసత్యాగ్రహి గారు

సాగపూరులో సత్యాగ్రహమును నడుపుటకు వెళ్లిరి ఘూర్జర రాష్ట్రమునకు కులకతి యనదిన అబ్బసత్యాగ్రహి గారు సత్యాగ్రహమును స్వయంగా నడిపించుటకు సిన్నను (2 వ తేదీని అనామదాబాదునుండి) బయలుదేరి సాగపూరికి శిరసజీవన పత్రిక ప్రకటించెను. (దెంగునూరు విలేజింగ్)

లోకమాన్యుని వర్ధంతి

పూనా

పూనానగరమున అనేకసంఘములవారి ధర్మ భక్తితో లోకమాన్యు బాలగంగాధర తిలకుమహారాజు నిర్మాణ వాన్వి కోత్సవమును జరిపిరి. మధ్యాహ్నము కొత్త పూనాకళాశాలలో జంక్షన్వారి ఆధ్యక్షతక్రింద విద్యార్థుల సభలో జరిగినది. ఆసభలో లోకమాన్యుని జీవితమునుగూర్చి డి. వి. గొల్లేగా రువన్వసించిరి. సాయంత్రము కిర్లోస్కరు శాటకశాలలో కేల్కరుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది జాంబాయి నుండి వచ్చిన జయకరుగా రాసభలో నువన్వసించిరి.

నాగపూరు

సాగపూరులో లోకమాన్యుని ఉత్సవ సందర్భమున మున్యసింపణ పాఠశాలల విద్యార్థులకు మధురపదార్థముల నొసంగిరి. బహిరంగసభలో పటేలుసోదరులు నువన్వసించిరి. లోకమాన్యుడు రాజనీతిజ్ఞులలో సగ్రగణ్యుడు. ఆతని రాజనీతి ఆచరణ సాధ్యమైనది. తక్కిన జేతయు లందరికంటెను లోకమాన్యు డెక్కుడును శాలుగులదుగులు ముందుగానే యుండెడి వాడు. దొరతనమునా సంకల్పములను లోకమాన్యుడు వెక్కిరింపజేయుటకు పూర్వమే గ్రహించెను. లోకమాన్యునికలన గాంధీమహాత్ముడు గ్రహించె నని వి. కే. వటేలుగారు నడిచిరి. (ఆ. వె.)

బెంగుళూరు

కాంగ్రెసు సభాకార్యాలయమున గభ జరిగినది. ప్రభుత్వమువారి నిరోధములన బహిరంగ సభయును ఊరేగింపును జరుగలేదు. పలువురు ప్రముఖులు నువన్వసించిరి. లోకమాన్యుని మూర్తి హిందూ యొసంగిరి. భజనచేసిరి. (విలేజింగ్)

అమలాపురం

1-8-23 వ తేదీ లోకమాన్యు బాలగంగాధరతిలకు మహాశయనీ, వాన్వి కోత్సవ సందర్భమున అమలాపురం కట్టణ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఉదయముననే జేవాలయమునకు జోయి అభిషేకములు చేయించి తిలకు మహాశయనీ ఆత్మకు భగవంతుడు కాంతి నొసంగు గాక యని ప్రార్థనలు కల్పిరి. (విలేజింగ్)

మాలానా షాకతాలీగారు

రాజకోట చెరసాలలో నిర్బంధములు

రాజకోట చెరసాలలోనున్న మాలానా షాకతాలీగారు. కచటిఉద్యోగులు కలిగించుచున్న నిర్బంధములనుగూర్చి బాంబాయి కానసభలో త్రివేదిగారు ప్రశ్నించిరి.

"షాకతాలీగారి తల్లియును యితరబంధువులను రాజకోటచెరసాలకు కల్పి కొన్ని పనులనుగూర్చి షాకతాలీగారిలో మాటలాడటం కనుమతసి కోరిరి. ఆనయేమో తెలుపవలెనని ఉద్యోగులడుగగా జూనునెల 23 వ తేదీని వారు (వాసియిచ్చిరి. కాని దానివర్తమానమును తెలిసికొనకుండనే 24 వ తేదీని వారు వెడలిపోయిరి. చెరసాలలో చేయవలసిన జనని షాకతాలీగారు చేయవలెనచే 1922 ఏప్రిలునెలనుండి అయినబంధువులకు లేఖలు వ్రాయగూడదనియు 1922 జూనునుండి బంధువులనిని మాడగూడదనియు ఉద్యోగులు ఉత్తరువుచేసిరి. షాకతాలీగారికి ప్రత్యేక సౌకర్యములను చేయుటకు దొరతనమువారింగీకరింపరు"

అని ప్రభుత్వసభ్యుడు శర్. ఎం. హేమద్గారు నిన్న (2 వ తేదీ) బయలుపెట్టెను. (ఆ. వె.)

ధాక్కరుల తిరుగుబాటు

2000 మంది ధాక్కరులు సేనలతో తలపడిరి

శివుచెల్లిచ గూడదు (నోరంటు) అనుకథనీ ప్రబలబలం లించుటవలననే గలభా జరిగినది. శివుచెల్లింపవారు హెచ్చుబుడిగల ఒక గ్రామమును ఉదయపూర్వసంస్థానము సేనలు మట్టించెను. అంతట 2000 మంది ధాక్కరులు కత్తులను కర్రలను కట్టుకొని సేనలతో తలపడిరి. పోరాటము జరిగినది ధాక్కరులతో బోకడు చనిపోయెను. 20 మందికి గాయములు తగిలెను. 45 గ్రామములకు చేరిన 500 మందిని ఆరెస్తుచేసిరి. సెల్లడికలిగినది. సోమయిలు పద్ధతివై గ్రామస్థుల శిరస్యచిన కర్షవశాతలి శిక్షాసాధనములను సంస్థానాధికారులు ద్రువరచిరి. (ఆ. వె.)

కలేల్కరు గారు

చెలసాలలో భోజనముమాని కార్యము సాధించిరి

నవజీవన పత్రికా సంపాదకుడగు కాకా సాహెబుగారి వి. కలేల్కరుగారును ఆలీసోదరులు మున్నగు వారితో పాటు శిక్ష విధించబడిన మాలానా హుస్సేను మహమ్మదుగారును మరికొందరును ఒక చెరసాలలో నుండిరి. వేదవజ్రముననే మహమ్మదీయ ఖయిదీల నందరిని ప్రార్థనల కావ్యసించుటకు కేక వేయుట (అజం) అచామై యున్నది. అట్లు కేక వేయగూడదని కారాగృహలో ద్యోగు లాజ్ఞాపించిరి. అందువలన భోజనము మానివేయవలెనని మహమ్మదీయ లందరును నిశ్చయించిరి. ఆసంగతి ఆ చెరసాలలోనున్న కాకాసాహెబుగారికి తెలియగా యీ విషయమున హిందువులగుడ మహమ్మదీయులతో కేకీభవించవలెను. మొదట సేను ఉపవాసములను ప్రారంభించెదను. అందువలన నామ స్వృతికర్షకధర్మమైన పిమ్మట యంకోర హిందూత్వదీ ప్రారంభించవలెను. ఈరీతిగా హిందువులొకరితరువార నోరు ప్రారంభించవలెనని కాకా సాహెబు గారు తెలిపి మొదట ఉపవాసమును ప్రారంభించిరి రోజులు ఉపవసించిన పిమ్మట ఉద్యోగులకు వివేకము కలిగినది. మీరు మామూలుప్రకారము అజంకే వేయవచ్చునని వారుమహమ్మదీయత్వదీలతో చెప్పిరి వారు కాకాసాహెబు కర్షకత్వై ఆంగ్లలిచ్చెప్పగా అయిన సంతసింది భోజనము చేసెనని మహాజన జేకాయివారు నవజీవన పత్రికకు వ్రాసెను. (విలేజింగ్)

హిందూమహాసభ

సభవారి ఆశయములు

(1) హిందూమతమునకు చేరిన అన్ని సంఘములలోను సంయోగమున స్థైర్యమును కృద్ధిచేసి ఏకసంఘమునందలి భిన్న భాగముల వుండవలెననుడికను కలిగించుట. (2) హిందూశక్తిము నందున్న యితర మతములవారికిని హిందూ మతమువారికిని మైత్రిని సద్భావమును కలిగించుట. (3) పంచములు మొదలు బ్రాహ్మణులవరకు గల అన్ని కర్ణములవారి స్థితిని బాగుచేయుట. (4) ఎవరు ఎవరెవరుమైన నవట సభకు హిందువుల లాభములను రక్షించి కృద్ధివరకు అను శాశ్వతములను సాధించుటకు భారత హిందూమహాసభ ప్రయత్నించును. ఈసభ ఏ మతమునకును ఏవర్ణమునకును ప్రతిహేళనముగాను కనిపేయుదు తేనీలోను ఏకీభవించి వానిలో లీ మునుగాడు. ఈ వైతత్తముల నంగీకరించి సామకు విదులతాము చందానిచ్చువారిందరును హిందూమహాసభలో సభ్యులగుట కర్హులగుదురు. ఇండియాశక్తిమున ప్రారంభమైన ఏమతమునైన అనలంబింపజిల్లి వారును హిందువులమని చెప్పుకొనువారును సశాతన, ఆర్య, జయను, సిక్కు, బౌద్ధ, బ్రహ్మసమాజములకు చేరినవారును నగు శ్రీలును పురుషులును నూడ హిందువుల నుడదురు. వారిలో 18 ఏ. డ్లవయ నుకు మించినవారందరును సభ్యులగుట కర్హులనిపకటింపబడెను. (ఆ. వె.)

హిందూమహమ్మదీయ వివాదలు

నాయకుల సమాధాన ప్రయత్నములు

నయ్య క్రాష్ట్రములో ఇదిగరకు ఏమండలమున కొట్లాట జరిగినదో అమండలముననే సోరను సుబుడివిజనులలోనే ఇస్కయిలుగంజి అను మరయొక గ్రామమున జూలై నెల 30 వ తేదీని హిందువులకును మహమ్మదీయులకును కొట్లాట జరుగునట్లు కనబడెను. 30 వ తేదీ సాయంత్రము ఆగ్రామమున కొలక ఎద్దు మృత కేకీభరమును అలహాబాదు మేజస్ట్రేటు కద్దకు తీసికొని పోయిరి. కొట్లాట జరుగగలదని తెలిపిరి. 31 వ తేదీని వారు కొంతకుంది మహమ్మదీయులవై శినుచేరిని నూడ తెలిసినది. ఆసంగతి తెలిసి యీనెల 1 వ తేదీని హూ అనాగుడు, కృష్ణకాత మావచ్చి, పరమాత్యా మండలం గూర్పుల వరికొందియు అలహాబాదునుండి ఆగ్రామమునకు వెళ్లిరి. అనాదు సాయంత్రమునే వారు మరల అలహాబాదువచ్చి రెండుమతములవారికిని సమాధానము కువది. శిను వదలుకొందుని తెలిపిరి. (ఆ. వె.)

జనసంఖ్య

నయ్య క్రాష్ట్రములో అన్ని మ్యూనిసిపాలిటీల మొత్తము జనసంఖ్యలో మహమ్మదీయల సంఖ్య 100 కి 87 మంది కుతున నిర్ణయించబడునని గతన్నరు ప్రకటించెను. (ఆ. వె.)

భారతకాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ

మొదట సభను జరుపగోరినవారి పురుషుల దినం.

స్వరాజ్యపక్షమువారును దానుగాదును

సభకు వెళ్లలేదు

ఒకవిధిత్రాసరము

నాగపూరులో స్థాయిసంఘసభ జరిగినపుడు బొంబాయిలో ఆగస్టు నెలలో ఆంగ్ల కాంగ్రెసు మహాసభను జరుపవలెనని తీర్మాన మహాసభలో నామోదించబడిన వెంటనే మరల నాగపూరు నుండి ఆంగ్ల విచారకులు స్థాయిసంఘసభను జరుపవలెనని కోరుతుంటే ఒక తేదీని వ్రాసి సంతకములు చేసి నాగపూరు సభలోనే కార్యదర్శి కొనసాగి, అందువలన అవసరభావములను మూసివేసి యీ నెల 30 తేదీని విశాఖపట్టణమున స్థాయిసంఘసభను జరుపుటకు కార్యసంఘము వారెప్పుడు చేసిరి. తేదీ సభజరుగలది యుండగా ఆసభను జరుపవలసరము లేదనియు ఆసభకు తాము రావనియు మొదటలేఖను వ్రాసినవారే మరలనిపుడు వ్రాసిరిని కేసు తండ్రివార్త వచ్చింది. పిరు యారీతిగా తమత్రవ్వకమున కాంగ్రెసుయొక్క పేరునకు ఆగ్రహము కలుగజేసిరి. తీసికొని తీర్పును సుమారుకుచుండి నిది తగియున్నది. మొదట నాగపూరులో వారాపుత్తమును వ్రాసినపుడే యిట్టి దుర్మార్గమును కలిగియున్నారని బాబూ హరిదయాలు వాగుగాకు చేసిననూచనతో మేమేకీభవించ నవసరము లేవనడిచి పరివర్తన నిర్దేశమును తెలుపబడియున్నది. విశేషముతోనో అనివేశముతోనో మొదట వారాపుత్తము వ్రాసిరి, దానివలన కార్యసంఘమువారు వ్యయ ప్రయాసలకు లోబడి సభనే రద్దు చేసిరిగా నముఖ్యముగా నాసభకు వచ్చుట వారి విధియై యున్నది. ఒక తీర్మానమును గూర్చి బాగుగా చర్చించి దాని నామోదించిన పిమ్మట దాని కంగీకరింపని వారిట్టి లేఖను వ్రాయుట సరియగునా కాదా యను విషయమును గూర్చి మేమిపుడు చర్చించ వలెపెట్టలేదు. అందరినీ తరుచుగా నవలంబించిన నది ప్రమాదముగ పరిణమించుటయే ఫలితమని తెలుపుటకు ఆసామాన్య ధీకృతియంద నవసరములేదు. కాంగ్రెసును అవమానపరచుటయే పరిశుద్ధేమైనచో వారిపుడు చేసినవారే అందులకు చాల శ్రేష్ఠమైనది. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠకు చాల భంగము కలిగినదనుట నిశ్చయము. ఇందులకు స్వరాజ్యపక్షమువారే అధికముగా బాధ్యులని చెప్పక తప్పదు. వారు కాంగ్రెసు మహాసభవారి గయాతీర్మానమును తిరస్కరించినందు వలననే యిట్టి దుష్ఫలితము కలిగినది. వారిచర్యలన కాంగ్రెసును నిర్మా లింబుటయే ఫలితమగునని ఆపుడు పెద్దలు తెలిపిన మాట వృథా కాలేదు. ఈ స్వరాజ్యపక్షమువారు పిడివాదముగలవారిని ప్రహింసక కాలేలు వారియెడల గౌరవముచే బహుళ సంఖ్యాకుల కొన్ని సదుపాయములను చేయగా ఆ విషయమున బహుళ సంఖ్యాకుల కద్దారమును స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రహింసజాల అదియే తమకు కలిగినవిజయమని స్వరాజ్యపక్షమువారు భ్రమపెం దుటయేగాక జరిగిన మహాసభపట్ల తాము గౌరవమును చూపవలసిన బాధ్యతను గూడ విస్మరించిరి. తమతో కేకీభవించినవారంద రును తమకు కేతువులేమనివారు నిశ్చయించిరి. ఇదివరకే స్వరాజ్యపక్షము వారు కాంగ్రెసు మహాసభను వెళ్లలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి పురుషుల దినం వ్రాసిరిగా న గౌరవతరచి యుండుటచే యిపుడు మరల నీతిగా ఆగౌరవతరచుట వారికి అవసరమే యగును. గాని మనము దీనికై దుఃఖపడ నవసరము లేదు. అవసరమహాసభ జరుగుట నిశ్చయముగా న కాంగ్రెసు వారిలో నైకమత్యమును గూర్చియు కట్టుబాటును గూర్చియు నాగపూరులో తగిన ఏర్పాట్లను చేయుటవలనను, కొందరు నాయకులు విడిపోయినదియు వారి సంబంధము వలన కలిగిన యోచన కాసముచారి వియోగము వలన తొలగిపోయినదియు మనమారక దుఃఖపడినంతమాత్రమున ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు పట్టిదు:పథకు తెచ్చినట్టిదియు కాంగ్రెసును రూపుమాపుటకే సమకట్టినట్టిదియు నగు మహాపద తొలగి పోదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి పురుషుల దినం కార్యనిమగ్నులగుచే ప్రస్తుతస్థితిగతులవలన కలిగిన అవసరములను వారు సరిగాగ్రహించగలిగినట్టిలో తేనగాని యింకను కాంగ్రెసుపట్ల నిశ్చల నిర్భలభక్తిగలవారు హెచ్చువందయే కలరుగాన కాంగ్రెసుమహాసభ ప్రత్యేకపాత్రక సంఘమునెలాగ జరిగిందని

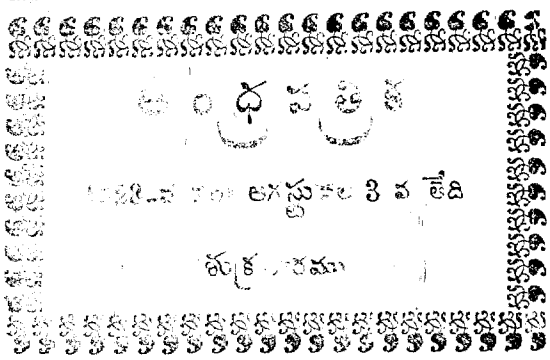
నిధి సంఘముగా వారినేక సంఘమునున్నది. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు యొక్క పరితాపమును హాస్యాస్పదముగా నొనరించుచున్న యాచార్యులను సక్రమములనుగూర్చి కాంగ్రెసు అభిమానులు బాగుగా వాలోచించవలెను. ఈ సమస్య మనకు ప్రత్యక్షముగా గోచరించుచున్నది. ఇది అత్యవసరముగ నివారించబడవలసి యున్నది. కాంగ్రెసుమహాసభ ఆ క య ము లె ప్పటికిని శరవేరకుండ నుండవలెననియే కాంగ్రెసు వారు కోరనిచో కారైజీ కిఫలములమధ్య మారియువలె కాంగ్రెసు కిఫలముల నడుమ నాలోచన లొనరించుటకు దానుగానిన కదలవలె ననుతలపు వారికి తేనిచో కాంగ్రెసును సరియగు స్థితికి కొని వచ్చుటకు కాంగ్రెసువారు xట్టి ప్రయత్న మొనరింపవలెను. అని హిందూ ప్రతిష్ఠాపతితో నిన్న నొక ప్రధాన వ్యాసమును ప్రకటించిన.

అ. భా. కాం. పం

తేదీ జరుగునని ప్రకటించబడిన ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభను గూర్చి వింతపరిస్థితు లేర్పడెను. ఆసభను జరుపవలెనని మొదటకొరిస 30 మంది సభ్యులను సభ నుజరకు నవసరము లేదని మరల నిపుడు వ్రాసిన తెలిసినది. ఇదియే నిజమైచో యీ విషయమున వారి తరస్రము చాల అశ్రేయశీలుముగా నున్నది. వారు తమ బాధ్యతను గుర్తించుటకు మొదలగిరి. కాంగ్రెసు కార్యములను కృత్యముగా గావించుటకు చాలవరకు వారే బాధ్యులు. వారు మొదట సభజరుపవలెనని కోరుటయే గొత్తపొర బాటు. వారు కాంగ్రెసు నియమములను దుర్వినియోగము చేసిరి. తమకు ప్రతికూలమైన తీర్మానము స్థాయిసంఘసభలో నామోదించబడినందున దానిని కృత్యమున మొనరించుట కవకాశమును జడయవలెనను నాలోచన తోనే వారలు ల నాగపూరులో కొరిరి. ఇప్పుడు తేదీ సభజరుగల నేడు సభను జరుప నవసరములేదని తెలుపుట అవశ్యత అవసరమును తోడుచేయుటయే యగును. స్థాయిసంఘసభ్యులలో చాల మంది యీ సరికే విశాఖపట్టణమునకు వెళ్లియుండురు. తేదీ విశాఖపట్టణమున సభ్యులందరును తన ప్రకటనము ప్రకారము సమావేశమైనపుడు భారత కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షు డేమి చేయవో యీహించుట కై న సాధ్యము కాకుండ నున్నది. సభ్యులు ఏ తీర్మానములను ఆమోదింపవో యిష్టాగోష్ఠి నొనరించి వెడలిపోయెదరని యీహించుటకు గూడ నవకాశము కలదు. అదిపిలువ జరిగినను యీవిషయమున కాంగ్రెసు నియమములను సరించుట అత్యవసరమని బాగుగా స్పష్టమగుచున్నది. ఈముప్పదిమంది సభ్యులును తామెట్టి అలజడికిని పాలుగాకుం డ తక్కిన వారి కందరికిని అవసరమగు శ్రమను కలిగించిరి. మొదటనే వాట్టి దుర్భిప్రాయముతోనే ఆలేఖను నాగపూరులో వ్రాసేచేమో యని అనుమానించుటకుగూడ నవకాశము కలుగుచున్నది. కాన వారివిషయమై స్థాయిసంఘమువారు తగినచర్య జరుప దగును.

ఆ ప్పు నెలఖరునగాని నెలపెంబరు నెలఆరంభమునగాని అవసర కాంగ్రెసుమహాసభ జరుగుననుట నిశ్చయము. అవసరసభను జరుపుటయే ప్రస్తుతము ముఖ్యకర్తవ్యమని మేము మొదటినుండియు తెలిపియుంటిమి. ఈ అనివార్యతా సంపర్క వ్యాధి దేశమునం దంతటను గూడ వ్యాపించుచున్నది. స్థాయిసంఘసభను జరుపుట ధీమాగలము మిగుల అల్పవిషయమైనను అదివయమునగూడ కొందరు అధ్యక్షుని పరిష్కారమును తిరస్కరించుచు సభకు రావని వ్రాసిరి. ఈ రీతిగా కాంగ్రెసు లో కొంతకల్లోలము ఏర్పడినదిగాన వెంటనే ముఖ్యముగా నీవిషయముం పనిచేయవలసియున్నది. నాయకులలో పరస్పరదూషణలు కలుగుటవలననే కొన్ని నెలనుండి యిట్టి అసౌకర్యము చేపారినదిగాన తీసికొనించుటకు అవసరసభను జరుపుట యొక్కతే సాధనమని మా ఆభిప్రాయము. కాంగ్రెసుమహాసభలో నాలోచింపబడవలసిన సమస్యలు చాల కలిగియున్నవి. నాగపూరు సత్యాగ్రహము చాల యము. దానినిగూర్చి దేశమునం దంతటను సత్యాగ్రహోత్సవములును నెలకొల్పి అందరును కేకీభవించి పని చేయవలెను. కాంగ్రెసువారందరునుకలసి ప్రాంతభించిన కాననోల్లంఘనమునం దిదియే మొదటిత్రుణులైయు. గాన అవసరమహాసభలో దానినిగూర్చి ప్రత్యేకముగ ఏర్పాటుచేయుటవలనము. ఇప్పుడు భిన్నాభిప్రాయములై యున్న వివిధవత్తుల నారాసభలోనే కేకీభవించి సర్వజనానుకూలమగు నొకవిధానము నెర్పరచెదదనియు నాగపూరు సత్యాగ్రహమునకు ప్రాధాన్యమొసంగదరనియు అనించెదము. అని నిన్న స్వరాజ్యపక్షం ఒక ప్రధాన వ్యాసమును ప్రకటించెను.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు	
ఖద్దరు సంఘము	
ఆయవ్యయ నివేదికము	
ఆ దా య ము	
1923 1 మే క తేదీ నాటికి నిలవ	
బరోడా బ్యాంకులో ఫిక్సింగు డెపాజిటు,	200,000
ఇండియా సెక్యూర్టీ బ్యాంకులో	125000
ఇండియా యూనియను బ్యాంకు	251985
పంజాబు సేవనలు బ్యాంకు	50000
షిల్కాట్రి బ్యాంకులో	250008
కరెంటు అకౌంట్లు	
ఇండియా సెక్యూర్టీ బ్యాంకు	109449-18-
పంజాబు సేవనలు బ్యాంకు	17968-10-2
బచ్ రాజ్ జమ్నాలాల్ వద్ద మొత్తం	2891-9-1
	9,81,740-0-9
కడ్డీ	6488-14-7
బ్రోకరేజీ	62-8-0
	988,286-7-4
కృత్యము	
ఖద్దరు ప్రచారమునకై రాష్ట్రములకు ఋణములు.	
గుజరాతు రాష్ట్రీయ ఖద్దరు భండారము	800000
శీతారు	100000
కెరలు డిపార్టుమెంటు ఖర్చులు శీతారు,	
ప్రేక్షరీ, పోస్టేజీ.	244-15-0
ప్రకటనసంఘము ఖర్చులు	56-0-0
ఉత్పత్తికాఖ ఖర్చులు	3271-10-2
భండుదేసిన డెపాజిట్లు	10000-0-0
డెడ్ డ్రాఫ్టు	1-8-0
అడ్వాన్సులు	1572-8-6
రాక్కుం, కడ్డీచ్చినది,	
ఫిక్సింగు డెపాజిటు ఇండియా బ్యాంకు	20000-0-0
బరోడా బ్యాంకు	160000-0-0
ఇండియా యూనియను బ్యాంకు	151985-0-0
షిల్కాట్రి బ్యాంకు	25000-0-0
కరెంటు అకౌంట్లు	
ఇండియా సెక్యూర్టీ బ్యాంకు	1849-8-0
పంజాబు సేవనలు బ్యాంకు	9209-6-8
బచ్ రాజ్ జమ్నాలాల్ వద్ద	85090-8-4
	988286-7-4
ఈ కలెక్షన్లు 14 రోజులున్నట్లు అడిగారు సి. హెచ్. ఖాన్	

కర్మయోగము

ప్రొకమాన్యుని స్వేచ్ఛించునట్లుకు ఫలితముగ, కర్మయోగములగుటకు భారతీయులు ప్రయత్నించుట సముచితము. మహామహుల సందేశము లను ఆచరణలోనికి దెచ్చుటయే, వారియెడ జూపవలసిన యుక్తియై న్న గౌరవము. లోకమాన్యుడు బోధించిన కర్మయోగము భారతవర్షమునందు పాడుకొనినది. ఇలాపేక్షలేకుండ కర్మల నాచరించుట, భారతీయులకు గ్రోతగాదు. అట్టి ప్రాచీన సాంప్రదాయమును దేశము మరల నె డనుసరించుట, జీవకళను సూచించును. లోకమాన్యుడు గావించిన నిరంతర స్వరాజ్యసంబోధనమును, అనుష్ఠించిన కర్మయోగమును, దేశమునందు నూతన సంచలనమును పురిగొల్పెను. అదియే పెరిగి పెద్దదై గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద, వికసించినది. లోకమాన్యుడు నాటిన బీజములు, వృధిగ బోలేదు. అతడు గావించిన యద్భుత త్యాగబీజమే నేడు అసహాయోద్యమము క్రింద విస్తరించినది. అసహాయోద్యమమునకు త్యాగమే మూలాధారము. త్యాగస్వరూపులగు లోకమాన్యులు అసహాయోద్యమమునకు మూలకారకు లనుట అతిశయోక్తిగానరదు. పలువురు త్యాగధనులు నేడు దేశమునం దుద్భవిల్లిరి. స్వధర్మాచరణమునం దెట్టి కష్టములు వాటిల్లినను, వానిని సహించి వెనుదగ్గని వారు వెక్కురు ముందుకు వచ్చిరి. లోకమాన్యుడు స్వధర్మాచరణము గావించి, తన విధ్యుక్తమును జంకు గొంతులేక నివ్వహించుచుండెను. ఎట్టి కష్టములైన నెదుర్కొననను, అతని శక్తిసామర్థ్యములు మరల ప్రబలమగుచుండెను. కారాగృహమునందున్న సమయమున లోకమాన్యుడు రచించిన

ననియు, అందుచే నది యిక్కాలమునకు బనికి రాదనియు వాదించెడివారు, దూరమాలోచించుట లేదు. అసహాయోద్యమము కర్మానుష్ఠానమునే ముఖ్యముగ బోధించుచున్నది. కాని, అకర్మల నాచరింపవలదని కోరుచున్నది. అకర్మలనుండి దూరముగ దొలగినగాని, విధ్యుక్తములగు కర్మల నాచరించుటకు ఆసక్తిగూడరదు. ఇంతవరకును పరాధీనభావమును పెంపొందించెడి కర్మలను అనుష్ఠించుటచే, దేశమునకు విలీలైన యనర్థములు గలుగుచుండెను. స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమునకు జనుచుండెను. ఇట్టిచేయగూడని కర్మలనుండి విముఖులై, అనుష్ఠింపవలసిన కర్మలనాచరింపవలయునని, గాంధీ మహాత్ముడు బోధించెను. స్వతంత్రత్వ క్రింద పెంపొందించి, భారతీయుల నిజసామర్థ్యమును బయల్పరచెడి సత్కర్మల నాచరించి, గమ్యస్థానముజేరుదని గాంధీ యుపదేశించెను. గాంధీమహాత్ముని యుపదేశముల, లోకమాన్యుని యుపదేశముల విప్రులీకరణమని ఎంచుటకెట్టి యభ్యంతరములేదు. అసహాయోద్యమము, జడత్వమును, కార్యవిముఖతను, కర్మసన్యాసమును పురిగొల్పునని దెల్పుటకున్న వైచరిత్యము వేరొకటుండబోదు. మహామహులు అసంతముఖములుగల సత్యమును వేరువేరు కల్పజాలముతో సువ్యక్తపరుచుచుందురు.

సాధకుడు శబ్దజాలము గాంచి భ్రమజెందక, ఉపదేశముల మూలోద్దేశమును గ్రహించుట ముఖ్యము. నిజోద్దేశమును గ్రహించక పైపై చిహ్నములనే ప్రధానము లని ఎంచి, వివిధమార్గాన చరులు తమలో తాము కలహించుట ఇదివరకాచారమగుచుండెను. అట్టి దృష్టి నెంత త్వరలో వీడిన నంత మంచిది. లోకమాన్యుని కద్దరికిని, గాంధీ కద్దరులకును విభేదమునకన్నను సామరస్య మధికముగ గనుపించును. కనపించెడి విభేదము లయినను, ఆకారమునందే గాని మూలప్రకృతియందు గాదు. దీనిని కనిపెట్టక, తలకునకును గాంధీని ఎన్నరాని తారతమ్యము గలదనియు, ఒకరు తూర్పు వాయువునకు ఒకరు యనియు, ఇప్పటివారు కొందరు బలుకుచు అసవసర వివాదమును పెంపజూచుట హేయము. లోకమాన్యుని కద్దరికిని, గాంధీ కద్దరికిని, నామముల జట్టి జూచిన విస్తారభేదము గలదని దోచవచ్చును. ఒకకద్దరి, ప్రవృత్తిని ప్రధానముగ నెంచుననియు, మరొకకద్దరి కేవల నివృత్తి యనియు దోచవచ్చును. నిజ మది గాదు. గాంధీమహాత్ముడు నివృత్తిని బోధించినను, ప్రవృత్తిమార్గమును ప్రధానముగ విధించియుండెను. నిరాకరణముతో పాటు నిర్మాణమును విధించెను. అకర్మను త్యజించి, సత్కర్మల నాచరింపవలయు నని గోరెను. సత్కర్మానుచరణమును బోధించిన గాంధీ మహాత్ముడు కర్మయోగిగాడనియు, కార్యవిముఖుడనియు, దెలుపుట సత్యవిరుద్ధము. కర్మానుష్ఠానమునకు గాంధీ మహాత్ముడు విశేషప్రోద్బలము గలిగించె ననుట నిశ్చయము. మహాత్ముడు బోధించిన నిరాకరణ, నిర్మాణకార్యక్రమములను దేశము శ్రద్ధతో నిర్వహించియున్నచో, స్వరాజ్య మీసరికే ప్రత్యక్షమై యుండెడిది. ఇదివరకు విలువయగు కాలము చాలవరకు వృధ గావించబడెను. లోకమాన్యుని యెడలను, గాంధీ మహాత్మునియెడలను, భారతీయులకు నిజభక్తి గలదేని, నిర్మాణకార్యక్రమమును బూర్తిజేసి వారు కృతకృత్యులగుట ధర్మము. ఇతరులపై నాధారపడక, స్వసహాయమునే ఆధారపరుచుకొనవలయునని నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమే ముఖ్యసాధనమగును. తగిన ఏర్పాటులున్నచో, ఈకార్యక్రమ పెందరకయినను పనిగలిగించును. భుక్తియు ముక్తియుగూడ సిందుమూలమున లభించును,

జాత్యైక్యత బలపడును. స్వశక్తి విస్తరించును. స్వరాజ్యమొకరిచ్చుచుదిగాదని గ్రహించినయెడల, అది ప్రజలనుండియే యుద్భవించునని వేరుగ దెలుప నక్కరలేదు. ప్రజాశక్తి వికసించినపుడు, స్వరాజ్యసిద్ధి నాటంకపరుచుటకేరిగిన సాధ్యపడదు. ఆకారముచేతనే, ప్రజలు స్వరాజ్యమును పొందనిశ్చయించిరేని, స్వరాజ్యము తప్పక లభించునని లోకమాన్యుడుచాటెను. అట్టినిశ్చయము కర్మానుష్ఠానమునందు సువ్యక్తమగును. ప్రజలసంకల్ప మింకను బలహీనముగ నున్నదని, వారిచర్యలే దెలుపుచున్నవి. ప్రజలసంకల్పము బలపడి, వారు కర్మయోగులగునట్లు, శ్రీకృష్ణభగవాను డనుగ్రహించుగాక!

సత్యమూర్తిగారి సంకుచితదృష్టి

సత్యమూర్తి ప్రభుత్వము, కాంగ్రెసు ఉద్యమమును నిందించుటతో కాలముగడుపుచున్నారు. ఇందువలన వారికేమయిన సంతృప్తిగలుగుచో, ఆసంతృప్తిని చెడగొట్టుటకు సము బూనుకొనము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము విఫలమయినచో, నిన్ను నేటివరకు సహాయనిరాకరణ పక్షమునందున్న స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ ఇట్టి ఫలితమునకు బాధ్యులే. త్రివిధబహిష్కారము జయముగాంచుచో, అందుకు వ్యతిరేకముగ నడుచుచున్న సత్యమూర్తి ప్రభుత్వముగూడ బాధ్యతవహింపవలెను. తామొక కార్యక్రమము సత్తికమించుచు, అది జయముగాంచలేదని నిందింపవలె? స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమునం దయినను, నిరాకరణకార్యక్రమాంతములన్నియు చేరేయేయున్నవి. ఈయంతములు ఆచరణయోగ్యములు గానిచో వానినెల చేర్చవలయును? వానిని త్యజించి, వేరొకఫలప్రదమగు కార్యక్రమమును స్వరాజ్యపక్షమువారే నిర్దింపరయిరి? నిజమేమనిన, మహాత్ముని విధానమునకు ప్రత్యామ్నాయవిధానమింతవరకెవరికిని దోచలేదు. ఇతర బహిష్కారములందు జయముగాంచజాలనివారు, శాసనసభలోజేరి ప్రతిష్ఠంభముల గావించుటకు సమర్థులగుదురా? కాంగ్రెసుపక్షమునకును స్వరాజ్యపక్షమునకును, శాసనసభా ప్రవేశ విషయమునందు మాత్రమే ముఖ్యభేదముగలదనిన, దానినిగూర్చి ప్రసంగింపవచ్చుచుగాని, నితరవిషయములనుగూడ ఖండించుట ఆత్మహత్యగాదా? ఇతర బహిష్కారములకు, సత్యమూర్తిగారి రెంతవరకు తోడ్పడిరి? నిర్మాణకార్యక్రమము కాగితపు తీర్మానమనియే అనుకొనుడు. అది సఫలమగుటకు ఉపన్యాసకులు ప్రయత్నించిరా? కద్దరు విషయమున హిందూదేశమునందు కొన్ని భాగములలో జరిగిన కృషి మెచ్చదగినదిగాదా? ఇంకను జరుగవలసిన కార్యము చాలయున్నను, జరిగినవని యంతయు నిరసించదగినదేనా? అస్పృశ్యతవిషయమై దేశములో మూర్ఖు జరిగియుండలేదా? తగినంత కృషి జరుగనిచో, సత్యమూర్తిగారిందుకేల బూనుకొనగూడదు? జాతీయ విద్యాలయములు పలుతావులందు నిర్మింపబడుటయు, సహాయనిరాకరణము నడలించించి వృత్తిని వదలిన న్యాయవాదులు అద్భుత సంచలనము గలిగించి దేశ సేవసలుపుచుండుటయు, అవసరము వచ్చినపుడు శరీరస్వాతంత్ర్యమునుగూడ వారు కోల్పోవుటయు, ప్రశంసార్హముగాదా? మద్యపానమును నిరుత్సాహపరచుటకీ, పెక్కు ప్రదేశములలో సలిపిన ప్రచారము కొంతవరకయినను ఫలించియుండెను. ప్రచారకులు తమ పనులను నిర్వహించుటలో పలుబాధల నెంచి యుండిరి. అబ్కారీ రిపోర్టులను జూచిన, అన్ని

మండలములలోను ఆత్మారీరాబడి దగ్గినటలను, ఇందులకు సహాయనిరాకరణ ప్రచారము కారణ మయినటులను, గనుపించును. ఇటీవల మధురలో జరిగిన మద్యనిషేధ ప్రచారమువలన, ఇందుకు సంబంధించిన చలన మోగిపోలేదని గనుపట్టును. మద్యనిషేధప్రచారము, కాగితపు తీర్మానముగ చో, దానిని ఆచరణలోనికి తెచ్చుటకు సత్యమూర్తి ప్రభుత్వమెట్టి కృషినిచేసిరో ప్రపంచమునకు తెల్లది చేసిన భాగమందును. తుర్కీ-సమస్య పరిష్కారముగు టకు, కాంగ్రెసు సంచలనముతోడ్పడలేదని చెప్పు టకు, సత్యమూర్తిగారు ఆతురము జూచిరి. తుర్కీ-సమస్య పరిష్కారముగుటకు భారతీయుల సంచ లన మొక్కటియే కారణమని ఎవరును జెప్పుట లేదు. సత్యమూర్తిగారు దెలిపినటుల తురుష్కుల స్వతంత్రీయే ముఖ్యకారణమని యొక్కొనుట కెవరికిని అభ్యంతరముండదు. ఏ జాతియైనను స్వతంత్రీయే నాధారపడిననే విజయము గాంచును. తు రుష్కులకు స్వతంత్రీవాదము, ఇతరులెంత సహాయము జేసినను లాభ ముండెడిది గాదు. అంతిమాత్రముచే జరుగసహాయమును చులకనజేయుట తప్ప. హిం దూదేశము తురుష్కు విజయమునకు దోడ్పడె నని, ముస్తాఫా కెమల్ పాషాగారే అంగీకరించుచుండిరి. సత్యమూర్తిగారు దెలిపినటుల, భారతీయులు కేవ లము కాగితపు తీర్మానములతో కృత్రిమియింపడ లేదు. కిలాఫాత్ యుద్ధమునుకొలకు, మహమ్మ దీయ నాయకులు చలువురు జయిలు బాధల నను భవించవలసి వచ్చెను. గాంధీ ఆలిసోదరుల నిర్బంధ మిందుకు నిదర్శనము. వీరి త్యాగములవలన ఫలము లేదనియేనా సత్యమూర్తిగారి వాదము? హిందూ దేశము అంగోరాకు ధనసహాయము జేసెను. తురు ష్కులను అణగ వ్రొక్కకుండ, సరియగు సంతికి బడబడుటకు, హిందూదేశాందోళనము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిని ప్రోద్బలపరిచెననుట నిశ్చయము. మాంటాగూగారుమహమ్మదీయాందోళనము నందు చేతనే సమర్థింపవలసివచ్చెను. అందుచే నేడు కద భ్రష్టుడు గావలసివచ్చెను. పిమ్మట లాయడు జార్జి గారుగూడ, తుర్కీ-సమస్యకొలకు తమ పదివిని విడ నాడవలసివచ్చెను. ఇండియా ప్రభుత్వమునులే ద్వారా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును తుర్కీ-పట్ల సముచితముగ ప్రవర్తించుటకు, మహమ్మదీయాందోళనముతోడ్ప డెననుట నిస్సంశయము. గాంధీమహాత్ముని వదిలి పెట్టించుటకు శాసనసభ ద్వారా ప్రయత్నము జేయవలయు నని సత్యమూర్తిగారు బలుకుచు, ఇందు కంగీకరింపని సహాయనిరాకరణవలంబులను దూరచున్నారు. కాని, స్వరాజ్యపక్షమువారవ లంబించదలచిన ప్రతిష్టంభములకీ ప్రయత్నము విరు ధము గాదా? గాంధీ నిర్బంధవిముక్తికొరకు అధి కారులను ప్రార్థించుట, మితవాదుల కద్దతి యగు నేమో గాని, ప్రతిష్టంభ కద్దతి గానేరదు. ప్రజ లిప్పుడు పూర్వము కన్న బలహీనులైరనియు, ప్రభుత్వము ఇదివరకుకన్న నెక్కుడు బలముతో గూడుకొనియున్నదాయ, సత్యమూర్తిగారు దల చుట విచిత్రము. ప్రస్తుతసమయమున, ప్రభుత్వము వారెక్కుడు తీక్షణనిర్బంధములను ప్రయోగించు చున్నసంగతి నిజమయినను, అవి వారిబలహీనతను దెలుపుచున్నది. ప్రజాశక్తి జలమగు కొలదియు, అధికారులు దానినణచుటకు నిర్బంధములను విధిం చుటసహజము. ప్రజాశక్తి నిద్రాణమైయున్నచో, అధికారుల సంచలనమున కవకాశముండదు. ఈ సంచలనముగాంచి, సత్యమూర్తిగారు వెలుగొం దుచు, నిజమును గ్రహింపజాలరయిరి. స్వాతంత్ర్యమును నిలుపుకొనుటకు ప్రజలిప్పుడు జూపు చున్నశ్రద్ధను, అపక్తిని ఇదివరకెన్నడును పాపి యుండ లేదు. వాడుతుదినరకు తమధర్మమును ధైర్య

ముతో నిర్వహించుచో, విజయముతప్పక గాంచ గలుగుదురు. స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునందు, ప్రస్తుత స్థితిలో యంతరము రాక దప్పదు. ప్రజలు తమ జాందోళనమును విరిమించుచో, అధికారులును తమసంచలనమును మానుకొందురు. నాగపురపు సత్యాగ్రహమును సత్యమూర్తిగారు చులకనజేయుట వింతగాదు. సత్యమూర్తిగారి యవన్యాసముల బోలు ప్రపంగములు, స్వరాజ్యపక్షమునకు లాభ మునకన్న నెక్కుడు నష్టముగలిగించుననుటకు సంది యములేదు. ఎవ్వరెంత నిరసించినను, కాంగ్రెసు ఉద్యమము స్వీయబలమువలననే, ప్రవృద్ధిగాంచి, దేశము నభ్యున్నతికి దేగలదు.

కెనియా : శాస్త్రీగారి నిరాశ

కెనియా రాయబారమునందు సభ్యులుగ వెడి లిన శ్రీనివాసశాస్త్రీగారికి, ఈతరుణమున గలిగిన నిరాశ మిక్కుటముగ నున్నది. ఇదివరకు, వలస రాజ్యములకు కొన్నింటికి వెడలినప్పుడు, శ్రీనివాస శాస్త్రీగారిని అక్కడి అధికారులు సన్మానించిరి. వారి వక్రత్వమును కొనియాడిరి. వాషింగ్టను సమావేశమునందును, నానారాష్ట్ర సంఘసమా వేశమునందును, శాస్త్రీగారు తెల్లవారల పొగడ్డ గాంచిరి. శాస్త్రీగారి కందువలనగలిగిన యాశ లపరిమితము. హిందూదేశమునకు మితిలేనిలాభము గలుగునని వాతూహించిరి. విదేశీయుల తీయని కలుకులకుబ్బిరి. ముఖ్యుత్తులవలన మోసబోయిరి. దూరదృష్టిగల భారతీయులుమాత్రము, ఈనటన యంతయు నిస్సారమని గ్రహించిరి. శాస్త్రీగారి మారు కెనియారాయబారముతోగూడ వెడలి నపుడు, ఆశాసమన్వితులై వెడలిరి. తమవక్రత్వ సామర్థ్యమువలన, కలోనియల్ ఆఫీసువారిని, బ్రిటిషుమంత్రులను మెప్పించవచ్చునని దలచిరి. నామ్రాజ్యభావమును పురిగొల్పి, వారిని వశపరులుగ జేయవచ్చునని యూహించిరి. అంతియగాని, తెల్ల వారందరును వర్ణవ్యవస్థ నెక్కుడుగ పాటించి, నామ్రాజ్యకారమును భగ్గుపరచెదరని, శాస్త్రీ గారు హింపరయిరి. ఇంగ్లండులో శాస్త్రీగారి నీ మారు, పొగడ్డెవారు గనుపింపలేదు. వారిని విందులకును, ఇతరసమావేశములకును ఆహ్వానించెడి వారు గనుపింపలేదు. కెనియానుండి వచ్చిన తెల్ల రాయబారు లధికముగ నా ద కిం ప బ డి రి. భారతీయ రాయబారులతోను తెల్ల రాయ బారులతోను కలసి యోచించి నిర్ణయించుట కెవరును బూనకొనకబోయిరి. తెల్లరాయబారు లతో యోచించి ముందుగనే ఒక కద్దతిని నిర్ణయం చిరి. భారతీయ రాయబారులతో ఊణకాలము ముచ్చటించి, తమ నిర్ణయమును మంత్రులకు బంపినటుల మాత్రము కాలసిల కార్యదర్శి తెలి పెను. శాస్త్రీగారి నాదరించుటయందు వెనకటి కిని నికృతికిని యింత భేదమేల గలుగవలెను? వెనక శాస్త్రీగారిలో నవసరము గలదు. శాస్త్రీగారిచే నామ్రాజ్యమును పొగడింపవలసిన యవసరముగలదు. సహాయనిరాకరణోద్యమమును వారిచే నిందింపజేయు నవసరముగలదు. ఆ రెండు కనులను శాస్త్రీగారు యూరపునందేమి, అమెరికా యందేమి, ఆస్ట్రేలియా కనడా మొదలగు వలస రాజ్యములందేమి, జయప్రదముగ నిర్వహించిరి. శాస్త్రీగారి ప్రపంగములు ఇండియాలో రోత బుట్టించుచున్నను, విదేశములలో పొగడ్డగాంచెను. ఈమారు శాస్త్రీగారిలో నట్టియవసరములేదు. అట్టి వారు ఇంగ్లండునకు వచ్చుటయే కంటకముగ నుండెను. కెనియా భారతీయులకు న్యాయము గలుగుట, తెల్లరాయబారులకు గాని, బ్రిటిషు ప్రముఖులకు గాని ఇష్టములేకుండెను. ప్రసిద్ధముగ

బ్రిటిషుపత్రికలు, భారతీయుల హక్కులకు విరోధ ముగ వ్యాఖ్యానము జేయదొడంగెను. కెనియా నిర్ణయమునకు ఇండియామంత్రి సయితము వల్లె యనుటవలన, అశలన్నియు అంతరించినవి. ఇంత దుస్థితి తటస్థించునని శాస్త్రీగారు హింపరయిరి. ఇట్టి ఫలితము గలుగునని చలువురు ముందే యూ హించి యుండిరి. శాస్త్రీగారు నిర్విణ్ణమౌదయులై యున్నటుల, హిందూపత్రికా విశేషిరి దెలుపు చున్నారు. మితవాదు తెప్పటికయినని నిరాశులై సత్యమును దెలిసికొనుట మంచివయినను, ఇది పురాణవై రాగ్యమువలె యంతరించిన జాలను. కేవ లము అసమృత్తి తీర్మానముల గావించిన మాత్ర మున లాభ ముండదు. దేశమునకు తెటస్థించిన మ హదానకాశముల నెన్నిటిలో, మితవాదులు జార విడచిరి. ప్రస్తుతావకాశము నయినను జారవిడువక ఫలప్రదమగు చర్యను దీసికొనుటకు వీరు బూను కొనుచో కొంతవడి మాట దక్కించుకొనగలుగుదురు. కెనియా నిర్ణయమును ఇండియామంత్రియేయంగీ కరింపగ, ప్రతికారమును సలుపుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రొప్పుకొనజాలరు. రాజ్యపరినిధి గారును, హెయిలీగారును, ప్రతికారచట్టమునకు ప్రతికూలముగ ముచ్చటించిరి. కెనియాపై ప్రతికార ము చేయుటకు చేతిగానిచో, కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునుండి హైందవసభ్యులు రాజీనామా నీయవలయు ననియు, రిడింగ్ ప్రభువు సయితము రాజీనామా నీయవలయు ననియు, బెంగాలిపత్రిక గోరుచున్నది. శాస్త్రీ గారును కార్యనిర్వాహక సభ్యులు రాజీనామా నీయవలయు నని కోరి యుం డిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు మాత్రము అటుల గావించు రని దలచుట కేమాత్ర మవకాశము లేదు. ఆ పిమ్మట జేయదగిన దేమి? ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు నందును, నానారాష్ట్ర సంఘమునందును నియమితు లయిన హైందవప్రతినిధులు సభ్యత్వమును వదిలి వేయవలయు నని చలువురు కొరుచున్నను, వా రటుల గావించురని దోచును. అప్పుడు జేయదగిన దేమి? శాస్త్రీప్రభుత్వము, ఇతరులపై నాధారపడి లాభము లేదని ముందుగ గ్రహింపవలయును. ప్ర భుత్వసభ్యులను రాజీనామా నీయుడని కోరక ముందు, తాము శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనా మా నిచ్చి శాసనసభలో ప్రవేశింపకుండు మితవాదులను కట్టిడి జేయుచో, శాస్త్రీ గారు తమ కారవమును నిలుపుకొన గలుగుదురు. మితవాదులు సయితము శాసనసభలను బహిష్కరించుచో, భారతీయులకు స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధించుననుటకు సందియములేదు. మాతృదేశము నకు స్వరాజ్యముచ్చిన, కెనియాభారతీయుల వ్యవ హారము అశలీలగ పరిష్కరింపబడుట, నిశ్చయము.

కీర్తి శేషులగు ప్రెసిడెంటు హార్డింజిగారు

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమున కధ్యక్షులును, శాంతిప్రియులును, వాషింగ్టను సమావేశ కారకులు నగు హార్డింజిగారు మరణించి రని వినుట కెంతయు చింతించెదము. ఇటీవలనే, వీరు కెనడాకు వెడలి గంభీరోపన్యాసము గావించియుం డిరి. విల్సన్ గారివలె, యూరపీయును గంగ్లదేశము లలో జోక్యము కలుగజేసికొనుట వీరికిష్టములేదు. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు, అమెరికా శేరక బోయెను. సరియగు ధర్మమును యూరపీయును వ్యవహారము లనుసరింపకబోవుటచే, హార్డింజిగారం దులో ప్రవేశింపకున్నను, వెలుపలనుండియే ఈ వ్యవహారములను ప్రోద్బలపరుచుచుండెను. తుర్కీ సంతికి అమెరికా తోడ్పడెను. జర్మనసమస్యగూర్చి అమెరికా కొన్నిసూచనల గావించెను. ముత్తము మీద ప్రపంచశాంతికి పాలుబడుచున్న వారిలో

విదేశ వార్తలు

అమెరికా అధ్యక్షుని మరణము

యూనైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వాధ్యక్షులైన హార్డింగుగారు మృతి నొందిరి.

తొందినములు

కెనడాకును, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములకును అన్యోన్య భావమును పెంపొందించుటగానూ, సంయుక్త రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు కెనడాకునును ఉత్తర రాష్ట్రములందును సంచార మొనర్చుటగానూ గతమాసమునందు తుదివారమున బయలుదేరి వెళ్ళెను. వీరు అలాస్కానుండి "హెండర్సన్" అను నౌకయందు 25 వ తేదీ వాషింగ్టన్ కువచ్చిరి. వీరి ఆగమ నార్థము పురమంతయు సత్కర్షణగాగ నలంకరింపబడినది. ఆ దినమున వారచ్చట సుప్రసిద్ధులను నడిచిన వాక్యములందు, హార్డింగుగారి జీవితచరిత్రను, జీవితాదర్శమును ప్రతిఫలించుచుండెను. "అంతర్జాతీయకాంతికి, ప్రజాభిప్రాయమే సాధనముగాని కరుణయు సాధనముగాదు." కెనడాకును, సంయుక్త రాష్ట్రములను విభేదములను తడలుకొని మైత్రితో జీవించవలెననిన "మిత్రభావమును మానవత్వమును, ఒకరి కొకరు సహాయమునకొనెను అభివృద్ధి అనర్హమునై పునకు కడచెదమాగాక" అనినది. కెనడాకునందును హార్డింగు అధికారమునందు విశ్వాసరాష్ట్రములకు తుదివారమున బోధించెను కాని సార్వభౌమత్వానాంకరములచే కండ్లుప్పియున్న విశ్వాసాభివృద్ధి మిత్ర వాక్యములను లాభము నందజాలకపోయెను.

సంయుక్త రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు అధికార హోదాతో కెనడాకున దర్శించుట కిదియే ప్రథమము. ఇదివరకే అధ్యక్షుడును కెనడాకునందు పర్యటన మొనర్చెను. అలాస్కా రాష్ట్రము నందు పర్యటనము నుగిసినతరువాత కెనడాకునందు పర్యటనమొనర్చుటకు అచ్చటినుండి కాలిఫోర్నియా రాష్ట్రమునకు పర్యటన మొనర్చుటకు హార్డింగుగారు నిర్ణయించుకొనిరి. 27 వ తేదీ వీరు హెండర్సన్ నౌకలో ప్రయాణమొనర్చుచుండగా మర్చు నందు దట్టముగానుండుటచే, సంయుక్త పర్యటనము "జెల్లింగ్" అను డిస్ట్రీక్టును హెండర్సన్ తోడిగానెను.

అధ్యక్షుని బేదార్యము

అంతట "జెల్లింగ్" నౌక ఇంజనులవిడిగి లోనికి నీరు ప్రవహించగడంగెను. "జెల్లింగ్" నందలి కనివారందఱును మరణితులగు నితర నౌకలందు తేనవరకు తననాన ముందుకు పోసినారు. హార్డింగుగారు యోగమైకునకు వెళ్ళుటలో జనుచుండగా వీరికి వ్యాధియుద్భవమయ్యెను. తుదకు వ్యమేనియా జ్వరములోనికి వెళ్ళెను. వీరి స్థితి అభివృద్ధి నొందుచుండెను ఇటీవలి రెండువారలు దెలిమెను. వీరివ్యాధి తప్పవని అనుకొనుచుండ భగవంతుడు వేమనొనర్చుట విచారకరము.

హార్డింగుగారి రగ్గగజ్వలుని చెప్పవచ్చును. వీరి మరణమువలన, ప్రపంచమునకు తీరని కొరత వాటిల్లగలదు. ఇటీవల హార్డింగుగారిని దీసికొనివచ్చుచున్న నౌక మరియొక నౌకతో డికోనుటచే, సముద్రపు నీరు నౌకలో బ్రవేశించెను. పడవను నడుపువారందఱును సుఖముగ బైకిచేరువకు, హార్డింగుగారు గదిలోనుండి వెలుకలకు వచ్చుటకు సమ్మతించకపోయిరి. ఆ కారణముచే నతని యొడలికి జబ్బు చేసెను. వెంటనే జబ్బు తీరవచ్చును. సుప్రసిద్ధులగు డాక్టరు లెందరు చికిత్స చేసినను, వ్యాధి నివారించక, తుదకు మరణము తప్పదయ్యెను. హార్డింగుగారి స్వార్థత్వాగమన కింతకన్నను వేరు నిదర్శనమేమి గావలయును? జీవించియుండినపుడు, ప్రజలకొర కతడంత బాటుపడెనో జీవితాంతమున గూడ అట్టి భగవంతునే నెరవేర్చెను. అట్టి సత్పురుషుని జన్మ ఉత్తమ జన్మ. అతని జీవితముధన్యము.

నష్టపరిహారముల తగవు

ప్రాంత్ బిటిము సంబంధములు

"మైత్రి చెడునేమో?"

లండన్ ఆగస్టు 1. రాత్రి 9-25. మైత్రిపత్రికా విలేజురి ప్యాంకునుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—జర్మనులు సాత్విక నిరోధమును మానితీరవలెనని ప్రెంచి బెల్జియముల ఏకాభిప్రాయమై ఆచంచలముగ నన్నారని తెలియచున్నది. పరాకులకును బ్రిటిషువారికిని ఇటీవల జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లన్నిటిని ప్రకటించునని మానించబడినది. ఇది ఆందోళనమున కలుగజేయుచున్నది. బ్రిటిషువారట్లు ప్రకటించినచో బ్రిటిషువారు పరాకులకు తమ కేమియు భయము లేవనచున్నారని. కాని మిత్రమండలి తమ భిన్నాభిప్రాయములను ప్రకటించిన అయ్యది జర్మనులకును బెల్జియనులకును, వారికి మరల పోషకము నొసగినవార మగుదురు. ఈయనవార లన్నిటిని ప్రకటించుటకు ముందు పరాకుల యనమతిజూయట ఆవసరముగాదా యని ఆలోచింప వలెయున్నది. ఈ ప్రకారము ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లన్నిటిని ప్రకటించుటలో బ్రిటిషువారి యుద్ధేక్షయు పరాకులతో సంబంధమున దురుజ్జనముగానైన గావలెను లేదా పరాకులకు ఒత్తిని కలుగజేయుటయైన గావలెను. బ్రిటిషువారి సంగతు లన్నిటిని ప్రకటించిన ఉభయములకు మైత్రి చెడినదనే యర్థము జేసికొనవలెను.

లండన్, ఆగస్టు 1 రాత్రి 11. మిత్రమండలి ఆందోళనను సమర్థింప జర్మనులేఖ ప్రత్యుత్తరమిచ్చెననది. ఆ తేదీనందు. బ్రిటను తనంతటాను స్వతంత్రముగ జర్మనీకి ప్రత్యుత్తరము బంపదలచుకొన్నచో మనవిధానముతో పరాకులు అంగీకరించుటలు అనుమతించుటకు ప్రయత్నియులు జరుగును. పరాకులు బ్రిటిషువారికి వ్రాసిన కత్తులు పరాకుల సమ్మతిలేనదే ప్రకటించబడ వనచున్నారని డెయిలీమెయిలుకుత్రిక వ్రాయుచున్నది.

లండన్ ఆగస్టు 1. నష్టపరిహారముల గూర్చి ప్రెంచి బెల్జియనులద్వారా ప్రత్యుత్తరమును మంత్రికర్మమువారు మూడవ పర్యాయము సమావేశమై ఆలోచించిరి. ఇదివరకు రహస్యముగ నే యున్నది. బెల్జియనుగారు తమ కామస్పృహలో తెలియజేయువరకు ఏమియు బయలుపడదు. నాడునిందుచున్న జరుగును. ఇంతవరకు ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించినంతవరకు పరాకులు తమవిధానము కొంచెముగూడ అనుకూలముగ మార్పుకొనవలసి తెలియచున్నది. ప్రస్తుతము మిత్రమండలి ఆందోళన గలిసి ప్రత్యుత్తరము ఇచ్చు అవకాశము కనుపించలేదు.

ప్యాంకులో చిత్తర్యము

ప్యాంకు ఆగస్టు 1:—ప్రెంచి బెల్జియన్ ప్రత్యుత్తరములు లండన్లో నికల్పనము గలుగజేసెనని తెలిసి పరిమి పట్టుములో ఆశ్చర్యము, విచారము కలిగెను. బ్రిటిషువారి లేఖను గూర్చి పరాకులు ఆశ్చర్యము రహస్యముగ నుంచిరి. బ్రిటిషువారు మాత్రము పరాకుల లేఖ విషయమై రహస్యముగ నుంచునటలేదు. అంగ్లో ప్రెంచి ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించుటకు పరాకుల సమ్మతిని అనుగలేదు. ఇప్పుడది ప్రకటించబడిన జర్మనులకే లాభము. రాయబారములను మాగించు ఉద్దేశ్యమున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయును.

ఎప్పుడు?

జర్మనుల లేఖ కీడులైన ప్రత్యుత్తరమును గూర్చి ప్రెంచి బెల్జియనుల సంభావన విషయమై కర్జుప్రభువు, బెల్జియన్ గారు ఏమి జెప్పెదరో యియు ఎప్పుడెప్పుడని కనిపెట్టుకొని యున్నారని. అంతవరకు మిత్రమండలి జరుగుచున్న ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల గుంభనముగ నుంచబడును.

జర్మనీ పరిస్థితులు

క్యాన్ ప్రభుత్వమునకు భయములేదు
లండన్ జూలై 1. రాత్రి 11. మైత్రి పత్రికా విలేజురి తెలిసిన నుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు.
ప్రభుత్వము వారు ఆవరణవార్తలను భద్రపరుచుటకు ప్రయత్నించెదమని వాగ్దానమొనర్చుటచే తగ్గితులు చల్లబడినవి.
అర్థికమంత్రిని తీసివేయుట నిశ్చయమైనను క్యాన్ ప్రభుత్వము మార్పిడికలుగను ప్రస్తుతము ప్రభుత్వము తెలివితలులంపులేదు.

ఎస్సెన్ కార్మికుల కోర్కెలు

లండన్, 16 ఆగస్టు 1. రాత్రి 11. కోజు 1 కి 8 Xంటలు చొప్పున కనిపెట్టబడినాయి ఆ ప్రకారము వేతనము లీయవలెనని ఎస్సెన్ కార్మికులు గోరుచున్నారు. ఇందులో నాలుగుంటలు వరకే పనిచేయుదురు. వనిలేనివారల కందరతును ఇట్లు జేసిన పనిగట్టననుచున్నారు.

కొలోను అచ్చుపనివారి సమ్మె

వారమునకు 8000 000 మార్కుల నిష్పత్తిగానిపనిచేయు వారి మని కోలోను అచ్చు పని వారి సమ్మె నిర్మూల్యనియు మొన్నటి తేదీనవారాధృతిక లేవియు ప్రకటించబడలేదయి వ్యాంకునోట్లను అచ్చుపేయుట మానిరియు మైత్రిపత్రికా విలేజురి కోలోనునుండి తెలుపుచున్నాడు.

విదేశ మార్కెటు

ఇటలీనా డెయిలీ తెలపడిపోయింది. జర్మను మార్కులు ఇప్పుడు పాను 1 కి 48, 00,000 సమానము.

కెన్యా తీర్మానము

భారతీయులకొరత

సర్ ఆల్బాన్ బేగుగారి యభిప్రాయము
లండన్, ఆగస్టు 1:—రాత్రి 9-20. మైత్రి పత్రిక
అలీగార్ లిట్లు మైత్రిపత్రికకు వ్రాయుచున్నాడు:—
సర్ భావన్ బెక్సేట్లు కెన్యాభారతీయుల కొరంత లలో చుట్టినవిషయమును గురించితే, పోయి. ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకును భారతీయుల నియోజక స్వార్థిత్వమునకును సంబంధములేదు.

భారతీయులకు నియోజకాధికారము చాలదు. స్వల్ప గుంభాభివృద్ధి గు యూనియనులు కెన్యా ప్రజల పరిస్థితులకు నిర్ణయించుట కెన్యాభారతీయుల కొరతయు న్యూజిక్ నున్నది. భారతీయులకంటె యూనియనుల సంఖ్య తక్కువ, అట్టితరీ వారికి తక్కువ ప్రాతినిధ్యము-భారతీయులకు-నిమ్మల భారతీయులకు కళంకదాయకము. కావనభద్రలో భారతీయులకు ఎన్నుక ప్రాతినిధ్యము నిచ్చివంకమాత్రా ప్రయోజనము లేదు. అయోజకాధికారము లాభకరముగ నుండవలయును. పీఠభూములను కేంద్రములుకే ప్రత్యేకించుట భారతీయులకు ఇంకొకవత్తము. భారతీయులను ప్రత్యేకించుటలో నుంచుటకు అంగీకరించలేక నుటకంటె నీరు తునునుటకంటెది.

నెయిరోబీ, యు.బా.హా, కిస్సీ భారతీయులు కెన్యా తీర్మానమును తీర్మానముగ అంగీకరించు యనమృత్తిని కెన్యా ఇండియా రాయబారులకు తెలియజేసిరి. యూనియనులతో బాటు తమకు గూడతమ ప్రతిపత్తిని, సమాన హక్కుల సీయవలెనని సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి నడిగిరి. గొప్ప ఆకాభంగము భయము భారతీయులకు గల్గినదని.

లండన్లో నన్ను భారత రాజబారులు కెన్యా తీర్మానమును గూర్చి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశ్యము బాగు లేదనియు కెన్యా సమస్య సంతకు పునరాలోచన జేసి ఏర్పాటు గానింపవలె నని ప్రధానామాత్యునికి తెలియజేసిరి.

ఐరిషు ఆందోళన పరులు

వారిని కనిపెట్టుటకు కొత్త చట్టము
లండన్, ఆగస్టు 2.—విర్లాండులో ఇప్పుడు సాయుధ విప్లవ పరిస్థితులు లేవు గాన వేల కొలది బండిలను మైకులస్పాధికములో చెరిసాలయందుంచుట వనరము లేదని ప్రీస్టు కీప్టు కోర్టువారు తీర్మానించిరి దాని ననుసరించి ఆందోళనకారులను నేరభావము లేక ఆరెట్టు జేసి ఆరగెటల వరకు బండిలుగ నుంచుటకు కాన్సెన్సెస్ వారు కర్తవ్యమువారి కధికార మొనగుచు ప్రీస్టు పార్లమెంటు వారికి విల్లను అనుబంధా జెల్లెరి.

ప్రెంచి రహస్యపు తంతిగలను సాధుజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని ఇద్దర జర్మనులకు యాజ్ఞిము పరాకులు కరుణించిరి.

కోలోనులో రి జర్మనులు తనదగ్గర డైరీ మైలు-ఫిరంగి ముందు బెట్టుకొనిరి బ్రిటిషువారు అరెస్టుజేసిరి.

సామాజ్యము - దొమినియనులు

పార్లమెంటులో స్థానము

బ్రిటిషు పార్లమెంటులో దొమినియనుల గూడ పార్లమెంటు స్థానము కేర్పరచి యని ప్రభువుల పథలో స్థాపింపఁబడినది.

ఇదంతయు పార్లమెంటును గూర్చి 1917 సంవత్సరపు సామాజ్యసభలో పూర్తిగ చర్చించి దానివలన దొమినియనుల హక్కులకు భంగము కలుగుననిరి. స్పెక్యులెషన్ మున్నగువా రివిధానము నంగీకరించ లేకరి. దానివలన ప్రమాద మందునని నూచించిరి. దొమినియనులతో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను సభకు జరుపుటకు, వారి దొమినియనుల సలహాను-

ఆస్ట్రేలియా సంరక్షణము

ఆస్ట్రేలియా విభాగం కమిషనులో పాల్గొనక నని బూనింగారు సమర్థించిరి. ఇదియు లన్నిటిని పూర్తిగ పరిశీలించి మరీసామ్యమునకు విధానమును అలాచింత కలయును. ఇకరదొమినియనుల సహాయము ఆస్ట్రేలియాకు సహాయమును దవలెను. రూపులో పరమము ఇంకొక ఆస్ట్రేలియాలోను కలుగ జేయరాదని. ఆస్ట్రేలియావారు గ్రేటుబ్రిటను విధానమునే అంగీకరింపవలెను. ఇతరులు ఇట్టి ఆర్థికవిధానము నవలంబించవలెనని ఆస్ట్రేలియావారు చెప్పెను. అదనపు ఆస్ట్రేలియా వస్తువులకు బ్రిటిషు మార్కెటులో అవకాశము లేవన్న ఇరదీయులతో వ్యవహారము జేసెద మనిరి.

ఆంగ్లో రషియన్ వర్తకము

రాకో విస్కీగారి నియమనము

బ్రిటిషువారి యాక్షేపణ

లండనులో రషియా వర్తకసంఘాధ్యక్షునిగ రాకోవిస్కీగారిని నియమించుట బ్రిటిషువారిచే యాక్షేపించబడినది. కామజ్జనధర్మలో ఈవిషయమై ఆక్షేపించిరి. మిత్రమండలి వ్యతిరేకముగ యధ్యక్షులయమున ప్రచారము గల్పించి పరామలు ఈతనిని ప్రాంసుకుండి వెడలగొట్టెను కారణముజూపి ఆక్షేపించిరి. ఇటు ఉత్తేజవత్సవ ఈతడే కారణమనిరి.

ఈవిషయమై విచారణ జేసెదమనియు ఆరసరమగుచో మరల అలాచించెదమనియు ఈవిషయము లోబడొల్ల కనుకు తెలియలేదని మక్కిజుగారు బదులిడిరి.

అమెరికన్ జర్నల్ వర్తకము

వర్తకపుటాంబడి?

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 1:—యన్ టైంస్ ప్రేక్షకులకు జర్నల్లో వర్తకపుటాంబడికను లాభించునని జేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. డిక్టేటరు మరితరచేతములతో గూడ విర్మాటులను జేసికొనెదరు.

అమెరికా అధ్యక్షులపదవికి పోర్టుగాన ప్రయత్నించుట లేదని తెలియుచున్నది.

కార్మిక సమస్య

ఇంగ్లాండులో పనిలేని కార్మికులకు కొంతవరకు పోస్టోకార్యాలయమువారు 500000 పౌనులను దూర క్రమబద్ధతలను నేయుటకు నియమించెదరు.

స్థానికాధికారులు ప్రాంతాధికారులతో, గాలి, విద్యుచ్ఛక్తి కనుల విర్మాటులేయటకు వీలగును మొత్తము 800000 మందికి పని కలుగును లా సేవ పరమార్థముతో బాటు పరిశ్రమలు మనల బ్రంభించును. మొత్తముమీద యూరపు ఆర్థిక పారిశ్రామిక కుశీలతలపై పనిలేని కార్మికుల సంఖ్య ఆధారపడి ఉండునని కామన్సునధిపతి బార్లోగారు తెలియజేసిరి.

లేవులో స్థలముగని నౌకలు ప్రయాణీకులను దింప రాదని అమెరికా నిలకడకి కలుగు తెలుపుచున్నది.

సానిక వార్తలు

దేశీయ ప్రార్థనసమాజము:—రేపు ఆగస్టునెల మొదటి కనివారము) ఉదయము 8-30 గం|| చాకలపేటలో వావిళ్లవారి ముద్రాక్షరశాలయందు ప్రార్థన జరుగును.

శ్రీ సీతారామాంబ నేయ నాటక సమాజము-వీలూరు:—రేపు (4వ తేదీ కనివారమురాత్రి) 9. 30 గంటలకు గాయకుభియేటకు యాసభవారు మరల సానిక నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

సంగీతసభ-గోల్డేహాలు:—గొన్ని అనివార్యము లగు కారణములవలన యీ నెల 5 వ తేదీ ఆదివారమునాడు గోల్డేహాలులో చెంబయి వైద్యశాధికారుల గానసభ జరగద. మరల ఎప్పుడు జరుగునదియు త్వరలోనే ప్రకటింపబడునని తిరుతిక్కణి సంగీతసభ కార్యదర్శి వి. శుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మాట వ్రాసిరి.

మోటారు ప్రమాదము:—నిన్న సాంక్రతికము రాయపేట వెళ్ళి కాలేజివద్ద, ప్యారికంపెని మోటారుకారు కట్టలబండి నిద్దరు యాద్యుక్తిని వచ్చుచుండ డిగ్గెనెను. ఇందువలన బండికిని, కారుకూడ నష్టముగల్గెను. బుడిచిపెట్టువా డ్దరిలో నొకరి గాయముతగిలి రాయపేట ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోబడినది. పోలీసువా రిదివిషయమై విచారించుచున్నారు.

ఇరిగేషన్ అడ్వైజరీబోర్డులు:—1921 నెప్టెంబరులో గా|| రెవిన్యూసభ్యుడు కాకినాడకు వెళ్ళినపుడు గోదావరి జిల్లాసంఘము రాయచోరును వెదలి ఆ జిల్లాకు ఇరిగేషను బోర్డుకావలెనని కోరి. దానిపై ప్రభుత్వమువారు విచారించి కృష్ణాగోదావరి కావేరిజిల్లాలకు విదుగురు సభ్యులగు అడ్వైజరీ బోర్డులను నియమించిరి. గోదావరిజిల్లాబోర్డునందు డి|| బి|| కే. నూర్యసారాయణమూర్తి వాయుడుగారును, కాకినాడ నీ, శేషగిరిరావు వంతులుగారును, (కోటిపల్లి) దొమ్మేటి వెంకటరెడ్డి గారును, (బొవనపూరు, అమలాపురం తాలూకా) డి|| బి|| మో|| రామచంద్రరావుగారును (వీలూరు) సి. హెచ్. శివరామరాజు గారును, (ఎండగండి, భీమవరం తాలూకా) గభ్యులుగ నుండురు. కృష్ణా జిల్లాబోర్డుకు జే. డి. సామ్యులుగారును (బందరు) మద్దిరాల శుబ్బారావుగారును (వైకలూరు) యం. గోపాలకృష్ణయ్యగారును, (కంఠిపాడు, రెవెనడతాలూకా) జంపాల వెంకట శుబ్బారాయుడు చాదరిగారును, (దుర్గిరాల, రెవెనడతాలూకా) బాగల్లమాడి వత్సస్వామి చాదరి గారును (కారంపేట, రెవెనడతాలూకా) సభ్యులుగ నుండురు. (ప్రభుత్వప్రకటనము)

హైకోర్టు వార్తలు

[గౌ. ప్రధాన న్యాయమూర్తి]

ప్రభుత్వమునకు మదరగు ఎలిక్ట్రిక్ సప్లయ కార్పొరేషనునకును జురల్ అనువులిలాని ప్రాంతకపు కంపెనీలకు సప్లయచేయు ఎలిక్ట్రి సిటి విషయమై వివాదము తటస్థించెను. వివాదమును కంట్రాక్టునుబట్టి పరిష్కరించుటకై ఒక మధ్యరక్షిని నియోజించుటకై గౌ. ప్రధానన్యాయమూర్తి కోర్టునందు దరఖాస్తు వెట్టబడినది. గౌ. ప్ర. న్యాయమూర్తి ఇరుపక్షములవాదమును విని ఎం. ఎన్. ఎం. రైల్వే యుద్వోగియగు పెండర్లాస్టు గారిని మధ్యరక్షిగా నియోజించిరి.

గౌ. ప్ర న్యాయమూర్తి, గౌ. న్యాయమూర్తి రామేశ్వరగారి ఈడినము ఎన్. కృష్ణస్వామిగారు, ఎన్. వెంకటయోగానందగారు అనువారల నిజపురిని హైకోర్టు వశీకరణ జేయుకొనిరి.

* * * * * సెషన్సు: రాగల రిక తేదీ సోమవారమునాడు హైకోర్టునందు సెషన్సుకేసులు ప్రారంభమగును గౌ. ప్ర న్యాయమూర్తిగారు సెషన్సుకేసులకు విచారణ చేయుదురు. మొత్తము మీద 10 సెషన్సు కేసులు గలవు.

క్రొత్తనాటకము

కాకి విజయమ్ చరిత్రాత్మక నాటకము వెల0-10-0

గంధకర్త. సువర్ణ రామమూర్తి. C/o పి. వి. రమణయ్య & సోన్, గుంటూరు. వర్తకులకు మంచిమీదనీయుచును.

రంప సీతూరి

పితూరీదారులు మరల విజృంభించుచున్నారు

భారెనెల 28 వ తేదీన వేసవనే అనగా ఉదయము 5 గంటలకే అగ్గిర జా నాయకత్వముక్రింద 80 మంది పితూరీదారు లాకస్మికముగ కులవాడుభూటు రోడ్డువద్ద వేయబడిన పాకల రగ్గిర ప్రత్యక్షమైరి. అచటనున్న రోడ్డుమేత్రించాల దెబ్బలు కొట్టి అటనుండి వెడలిపోయిరి. సర్పెట్టుకానకు 9 మైళ్ళదూరముననున్న దొమారుపేటకును, కుంభుటకే వారటకు బయలుదేరిరి. ఆ పటేలు కంక ను ఆ యెద్దా యెముండుటజే నతని అదృష్టమువలన చాలిలో విను ఆహారపదార్థములబండ్లు వారికి అడ్డుపెట్టినది. చింతపల్లి పోలీసుకుశాముడు అపదార్థములనా మైదుబండ్లలోను తీసికొని పోవుచుండిరి. పితూరీదారు లాబండ్లను వశపరుచుకొని ఆబండ్లతో వచ్చిన కావలివారిని బంధించి వారిని పదార్థములను తీసికొనిపోయిరి. ఈ సందడిలో వలెజను పాత్యచేయలేనను ఉద్దేశ్యమును పితూరీదారులు నాటికే మాచుకొనిరి.

ఈ సంగతి సర్పెట్టుకు తెలియగానే కృష్ణజేపేట నుండి లారీలలో పోలీసుదళములను కావించి దొమారుపేటి, పోలీసువా రాప్రదేశమునంతను గాలించినను పితూరీదారులవాడ ఏమియును కనబడలేదని తెలిసినది ఒకవిలేజరి వ్రాసెను. (స్వరాజ్య)

సామాజ్యసమావేశము

చర్చ సీయాంశములు

సిక్ఖా ఆగస్టు 2:—1928 సం|| సామాజ్య సమావేశమునుగురించి బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రి ఈక్రింద ప్రకటన వ్రాసెనని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి:—

1921 సం||ర సమావేశమునందుకలెనే ఈసమావేశమునందు గూడ, ప్రభుసమావేశమున ముఖ్యవిషయములందు సామాజ్య విధానమునుగురించి నిజేదింపబడును. తరువాత గతసమావేశము నుండి ఇప్పటివరకును గలిగి విదేశీవ్యవహారములు సింహావళాకన మొనర్చబడును. తరువాత ప్రస్తుతవిషయములను గురించియు భావివిధానమును గురించియు చర్చించబడును. తరువాత సామాజ్యముయొక్క నౌకా, నైతిక, వైమానిక రక్షణమును గురించి చర్చించబడును. వాషింగ్టనుకు విశంబడిక వలన నౌకాపరిస్థితులందు గలిగిన మార్పులును, నౌకాపరిస్థితులును, చర్చించబడును. సామాజ్య రక్షణమునం దన్ని విభాగము లందును అందరును సహకారముతో పనిజేయుట కేర్పాటు లొనర్పవలెను ఆర్థిక సమావేశమువారు తెలుపు సామాజ్యవాయువార్తలయ ననుపాయముల గురించియు, ముఖ్యములగు వితర ఆర్థిక విషయముల గురించియు గూడ చర్చించబడును. విదేశీయులతో వివాదముల సోనర్చుకొనుటను గురించియు, ఇతరుల పాముగా జేర్చుకొనుట ఇట్టి మరికొన్ని విషయముల గురించియు చర్చించుటకు ఆస్ట్రేలియా ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి.

సంయుక్తపరగణాల గవర్నరు

భాగల్పూరు ఆగస్టు 2:—గౌ. హైకోటులకుగారికిన మన నిచ్చటకు విచ్చేసిరి. జిల్లాబోర్డు, మునిపాటిట్టి, భూస్వాముల సంఘములు వివతిపరము లర్పించెను. గవర్నరు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు స్థానికసమస్యల చర్చించెను.

కాబూలునందలి పరామరాచుచారికి వైక కాన్యనర్పిని గూడ నియమించుటకు పరామప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి కొలదిదినములలోనే ఈ ఆధికారి నియమించబడునని పయెనీర పులిక తెలుపుచున్నది.

తిరువాన్కూరు భాసనసభ

తిరువేండ్రము ఆగ 2:—కాసనసభ యాదినపదన తిరిగి సమావేశ మయ్యెను. ఎత్తైజు, పోరంబోకుల గురించి ప్రశ్న లడుగబడినది. ఆయనయ్యకు పట్టికపై చర్చపరిగెను. సభ్యులు పరస్పరింపుచు పెద్దయ్యద్వోగముల తగ్గించవలసినదనియు, నూతనపన్నుల పాధ్యునియు ప్లాంట్లను ప్రభుత్వమువారును గానింబుకొనిన యొడంబడికను మార్చవలెననియు, భారతదేశమునందలి నౌకాలయములందు న్యాయపరమునుగూర్చి గానింబుకొనబడిన కన్వెన్షనును పునర్వ్యవస్థ మొనర్పవలెననియు గౌ. ప్రభుత్వము లేరపు సదివాన ప్రకరించింపెను. చర్చితిరిగి లేవు జరుగును.

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘస్థాయిసంఘసభలు

నిన్నను కార్యసంఘసభ విశాఖపట్టణమున జరిగినది
దేశపాండి, రాజగోపాలాచారి, జార్జి జోసెఫ్ గార్లు
మున్న సనాయకులు వచ్చిరి

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ

విశాఖపట్టణమున స్థాయిసంఘసభ జరుపుటకు ఏర్పాటు చేయుటలో అచటివాసులు కార్యనిర్వహణ యందేరి సభ జరుగునా లేదా అను విషయమున కేటి (3 వ తేదీ) వరకు సంశయాంతోకనాలు బాధించుచునే యుండెను. దాని గాతను వారివారు వారు సభకు వచ్చెదరను లెంతివార్ల మొదట వచ్చిరి. సభను జరుపుట నిష్పలమని దానిగాని నిశ్చయించిరనువార్ల మరల నా మరునాడే తెలిసింది. సభను జరుప వలెనని మొదట లేఖ (వాసి న బో ము) బెన్టీ గార్లు మున్న సనాయకుల గార్ల యులు తాము కోరినవారము కలకత్తాలోగాని అలహాబాదులోగాని సభను జరుపలేదను కారణమున సభను జరపవలెనను లేదని కంటివార్ల నందిరి. అందువలన చాల ఆకాఢ్యము కలిగింది.

ప్రముఖుల రాక

జేతకర్త కొండ వేంకటస్వామి కంటులు గారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారును నిన్న (25 తేదీ) ఉదయము పానెంజురు బండిలో వచ్చిరి. వారైన రైలుస్టేషను కడ వారికి ఘనమగు స్వాగత మొనగబడెను. నిన్న చెన్నైలో కలకత్తా మెయిలు బండ్లలో శ్రీయత రాజగోపాలాచారి, జేత పాండి, జార్జి జోసెఫ్, అనుగ్రహనారాయణసింహగార్లు వచ్చిరి.

కార్యసంఘసభ

నిన్న సాయంత్రము 4-30 కు శ్రీయత సుందరరావు గారి గృహమున కార్యసంఘసభ ప్రారంభమై రాత్రి 7 గంటల వరకును జరిగింది. కన్యాకమగ్యను గూర్చియు వారందరూ నాగు గారి తీర్మానమును గూర్చియు చర్చ జరిగియు తెలిసింది. ఆంధ్రుల 26 వ తేదీని జేతయ లందరూ వారలూ జరపలేనను తీర్మానము కార్యసంఘసభలో నామోదింపబడె నని తెలిసింది.

హిందీ ప్రచారము

సూచనలు

- (1) కర్నూలులోనే మద్రాస్ నందు నెట్టెల్ హిందీ బ్రయనింగు మూలము తెలుపబడినది. దానియందు ఆంధ్రతమిళ, కేరళ మొదలగు కేంద్రములనుండి విద్యార్థులు పిలిపించబడి యుంచబడుచును. కొన్ని యింట్లనుచేత మద్రాస్ కార్యాలయమునుండి అవజ్ఞను పొంది బెజవాడయందున్న హిందీ బ్రయనింగు మూలము జూలై 31 నుండి మూసివేయబడినది. శ్రీయత రక్షగోపాల కర్మగారు మద్రాస్ పిలిపించబడిరి. ఇక్కడ యిదివరకే వచ్చిన విద్యార్థులకు కార్యాలయమున్ను ఉద్యోగయులద్వారా వారి యావశ్యకతలూ పూర్తియగు సంకరము కలుగి యున్నట్లును.
- (2) కార్యాలయమునకు వచ్చు ఉత్తరములమీద యొక వ్యక్తి పేరు వ్రాయ నవసరము లేదు. ఇందు చేత క్రతుర్జీవములు యిచ్చుటయందు అలగ్యమగుచున్నది. కొన్ని ఉత్తరములు చేరుటకాదలెను. చిరునామా "మేనేజరు, ఆంధ్ర హిందీ ప్రచార కార్యాలయము, బెజవాడయని వ్రాయవలయును.
- (3) కాకినాడయందు బరుగున్న జేతయమహాసభా సమయమున అఖిల భారతవర్షియ హిందీ సాహిత్య సమ్మేళనము మాద ఆహ్వానింపబడినది. ఇది కాకినాడకును ఆంధ్రజేతయ సంకతును చాల గౌరవకరమైన సంగతి. హిందీ ప్రేమియులు దీని కోరికను తగినయేర్పాటులు చేయగలందులకయి మాప్రార్థన. జేతయసభలోపాటు ప్రతిపక్షము నుండియు గాగిరునుండియు యిద్దరు ముగ్గురు హిందీ ప్రేమియులు యీ సభకు కూడ వచ్చెదరని యాశించుచున్నాము. సమ్మేళనమునకు వచ్చుచేవారల స్వాగతముకోరికను ఆంధ్రజేతయనుండి హిందీ ప్రేమియుల ఆహ్వానము మొదటి క్షణమే యేర్పడును గాక!

రాంధిరోసే,

ఆంధ్రహిందీప్రచార కార్యాలయము, బెజవాడ,

బహిరంగ సభ

నిన్న సాయంత్రము పురమండలమున బహిరంగసభ జరిగింది. నాయకు లందరూను వచ్చిరి. ఆ సభకు 15 కేల మందివచ్చిరి. మండల కాంగ్రెసు సంఘాభ్యుదయ శ్రీనివాస రావు గారి సభ కార్యకర్త జేసించిరి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి కు లేఖనా నే మార్గ భ్యుదయ చెలగను. ఆంధ్రప్రదేశ్ 5 నియమములలో చందాములమున 172 రూపాయలను పోగుజేసి ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రికి. "ప్రాణములను గోల్పోకునీకచ్చి నకునూడె మనము ఆసహాయోద్ధృతమున జలగనూడెదామి." అని ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రికి పిమ్మట రాజగోపాలాచారి గారు తలవ్రేసిరి. "ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రికి మనము అసహాయోద్ధృతముని బడసిరి. మోలా నా మనము చాలీ గారి ని ఆంధ్ర రాష్ట్రమునందే ఆరెట్టుచేసిరి. అట్టి మోలానాగారిని ఆంధ్రరాష్ట్రమున జరుగు జేతయమహాసభకు ఆహ్వానముగా ఎప్పుడొనుట చాల ప్రశంసనీయును. ఆంధ్ర గృహస్థు లందరూను కను యిందల్లో రాట్లములమై నూలు వడికించుచున్నామో మోలానాగారి కర్తవ్యమగు నానందముకలుగును. భారతదేశమునకు కార్యములన్నియు మన కనుకూలముగానే జరుగుచున్నవి. మనదేశమునందలి రాజకీయకక్షలనా రందరూను కలసి జనశ్రేయక రక్షణకై పనిచేయుట భావముచే కలగజేయుచున్నాము. పిట్టెమొంతునూనూ రాజగోపాలాచారి గారు. వై. ఎస్. శ్రీనివాసకాశ్రి గారు గూడ యింతియ ప్రభుత్వ కార్య నిర్వాహక కర్మములకు భారతీయు లందరూను రాజీనామాలు నియ్యవలెనని హెచ్చరించిరి. సామ్రాజ్య ప్రదర్శనమున బహిష్కరించవలెనని తెలిపిరి. ఇంతకుపై అద్భుత మింకెమియును లేదు. ఓటులవలన మన కెన్నటికిని గృహభయము రాదనియు త్యాగము చేసి కష్టములకు జంకుచుండ జేతయ నొసరించిమో గృహభయము కడగి ఘనముగ లభించుననియు విషయములవలన మనము గ్రహించగలముచున్నామని ఆచార్యులుగారు నుడిచిరి. (తేలికార్)

నరసాపురం

(స్వకీయ విలేఖరి)

అన్నదానసమాజం

ఆంధ్ర 2:—నిన్నటి సాయంత్రము ముగ్గు గామపు లో కమాన్వెల్త్ మహాసభయని పేరుకు నెట్టెల్ బండ్ల అన్నదానపు సమాజమువారు పెండ్ల వార్షికోత్సవమును జయప్రథముగా జరిపిరి. అందుకు అధ్యక్షులు పూజనీయులైన శ్రీ సాలూరి రామారావుగారు మాగలు కట్టిగారు ఈసమాజమువారు అంతర్వేది పుణ్యక్షేత్రములోనే గాక నవరాత్రులు జరుపుసమయములందు వీలైనయెడల శ్రీనివాస కోటసారియున్న అన్నదానము చేయడమే గాక వీరు ముద్రేకులలో సాంఘిక సేవ మొదలగునవికూడా యున్నవి. వారి గుండరముకు అన్నర పోయెట్టుట్టి క్రిందటి సంవత్సరము అంతర్వేది సంవత్సరము 1081 బ్రాహ్మణులను 8098 గూడ్రులను 1211 మూలముగిలకున్న అన్నదానము చేసినట్లు ఉన్నది. పూజనీయులైన మాగలు కట్టిగారు నెలవిచ్చినట్లు ఇట్టి వర్ణవివక్షలలేక చేయు అన్నదానము కడు భావనీయును. ఇంకా రామారావుగారు సంఘమును ఆభివృద్ధి చేయు మాచనముగూడా వారి అంత్యోక్తవ్యాసములో చక్కగా చెప్పిరి

ఒక తమాషా

నైక చెప్పబడిన ఉత్సవముగానే తెలుకోస్తూ పాత కాలలో తెనుగుపండితులైన బ్రహ్మశ్రీ దర్శా జగన్నాథకాశ్రి గారు దేశవాళములు సోపకవచనములను గూర్చి ఉత్సవమీనుచు అన్నదానము వాటిలో చెప్పబడినట్లుకీ అన్నదానములకన్న ఉత్సాహముని కాశ్రిని సంబంధముయిన రుజువు చేయుచు సమంజసముగా తెప్పిరి.

విలియము చర్చి విచారణ

రైల్వే అధికారి కాలకుల హక్కుముల
మోస మొనర్చుట

కలకత్తా, ఏ 2:— రాష్ట్ర విలియము చర్చిచేతను ఈదినమున రాజగోపాలాచారి మొదలగు ప్రజాపక్షముల నాయకులు, లండనుకును పుచ్చుకోనియు చాల లక్షలరూపాయలను పంపించెనని ఈదినమై నేగాలొకటి మొనర్చబడెను. ఒక క్రొత్తటి ఒక లక్షరూపాయల చొప్పున గాల్గునామినమైన ముద్రాయు చరణిపెట్టబడెను. కేసు 14 వ తేదీకి చాలివా నేయునదెను.

ఈత దీనివల్ల ఇండియన్ రైల్వే బోర్డునందు మొదలగు ఇంజనీయుగారునుండి మోసములను పొందెను. ఈత దీనివల్లను కు వల్లిపోగా, లండనుకును పాపిధికోర్టువారు విచారించి ఈ తినని మోసమునకు భారతీయాధికారులకు తగినపరిధి. భారత్ రైల్వేలకు కోలకత్తాలోను నొసగుటలో నితడు మోసమొనర్చెనని పాపిధికోర్టు విచారణలో తెలుపబడెను.

భీమాకం వెనెలను మోస మొనర్చు

కలకత్తా, ఆంధ్ర 2:— భీమాకం వెనెలను మోసమొనర్చుటకు ముగ్గులూరినను నేరముగ్రహించి, అడిమలు జ్యూరిములు కనుమరచుచే ఏప్రిలు మాసమున 1, 2, 3 నుండి కమలు కలిగి విధింపబడిన కేసుకుకారి, అరీబు, రాంజీభాయిగార్లు ఆపీటు చేయుగా కెన్నెడి (జ్యూరి 11) కేసుకుం (ఆపీటు 5) గార్ల యెదుటను విచారణకు వచ్చెను. విచారణ న ముగిసిన అడిమలు జూజిములు కమిషనురు తన క్రతి మాటాభిప్రాయమును జూరీకి బెజుపు నుడేకముతో ముద్రాయని క్రామకరిమై మొనర్చెననియు ముద్రాయు తరపున వాకన సుదర్శమున జేతయ అడ్డము వచ్చి క్రొత్తలను వేసెననియు అంతియ 11 ని కేసుభంగమును బెజుపుకుట్టు చేయలేదనియు, జ్యూరికి నిజమేమిటయందు వ్యాచుతూర్తి నిరాధారములను ముద్రాయుల పాపముగరములను అనుచనముల నుడిచెననియు, సంతీ ప్రతిభ కని జేతయమును కడెననియు ఆపీటుదార్ల ప్రభువును పొందింబడెను. విచారణ జరుగుచున్నది.

బొంబాయి రాష్ట్ర ప్రామాణికతరులు

యూనియన్ వ్యవస్థము

పూనా ఆంధ్ర 2:— బొంబాయి కానన సభయందు 2) మంది కర్మములు, ఇర్రామములతో గలసి, రాబోవు ఎన్నికల కొరకుగాను బ్రాహ్మణేతర యూనియన్లు పక్షమున పేరనొక రాజకీయపక్షమును ఏర్పరుచుచు నట్లు ప్రకటించిరి:—

- చాలకాలమువరకును, బ్రాహ్మణేతరులు తమరాజకీయ నిజని తామే సాధించుకొని కాపాడుకొనవలసి యుండునని మా యభిప్రాయము అందుకు (1) సంకుచితములను కులభేదములను వీడి బ్రాహ్మణ్యమునందు నభిలషించుచు ఒకే ప్రయోజనమును గోరు బ్రాహ్మణేతరు లందరూ ఒకటిగా కలియవలసియున్నది. (2) చట్టసమ్మతముగ జాతీయాభివృద్ధిని గోరుచున్నవారు వారందరూ ఒకటిగా గలసి నిర్బంధములకు నెద్దాంతుల నేర్పరుచుకొని అంగులకెత్తింపవలెను. మేము ఏర్పాటుజేయుచున్న బ్రాహ్మణేతర యూనియన్లుపక్ష మియాదర్శములకొరకు పనిజేయును.
- లాభే ఎం. ఎల్. ఎ. చి. డే. ఎం. ఎల్. సి. ఖా. బ. కూచరు (పార్టీల కాననభ్యుదయ) గార్లు ఒకసంఘముగగూడి ఈపక్షము నకు నిబంధనల నేర్పరచెదరు. ఈపక్ష సామాన్య సమావేశము జరుగవలెనని వీరే కాన్వెనియన్స్ ఒకసంఘముగ నుండురు. చిట్టేగారు ఈసంఘ వ్యవహారములను చూచును.

నెల్లూరు మండల కాంగ్రెసుసంఘము

వైసంఘముయొక్క సామాన్యసభ ఈ నెల 7 క నెల్లూరులో కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయమున సాయంత్రం 5 గంటలకు సమావేశమగును. కాన సభ్యులందరూ వి ప్రారీతులు. సభయందు క్రిందివిషయములు చర్చింపబడును

1. కార్యదర్శి డె. రాఘవకృష్ణగారి రాజీనామా, 2. కార్యదర్శి ఎచ్చుకోనుట, 3. రాష్ట్రీయభివృద్ధు బోర్డువారు మన జిల్లాకు యిచ్చిన రూ 5000 అప్పు వినియోగించుటగూర్చి కొన్ని సలహాలు జిల్లాబోర్డువారి కిచ్చుట, 4. జిల్లాయందు స్వచ్ఛమైన భిక్షు అభివృద్ధి విషయమై ఏర్పాటులు చేయుట, 5. కొండల మొంబురు వాసిన తీర్మానములు, 6. ఇల్లీలు, 7. కార్యనిర్వాహక సభ్యుల నెన్నుకోనుట ఇంకను రెవరైన విషయములు.

మొదటిరుట, కటికి నేని వెంటటరామారావు, 2-8-1922. కార్యదర్శి

కాశీపూర్వం, ఆరంభం చేసి, గుంటూరు.

రాష్ట్రభాష యన నేమి?

ప్రస్తుత మనదేశమున యున్న భాషలు మెల్ల నహిందీ భాషయేనని వ్యాపింప జేయుచున్నారని వీరి ప్రార్థనల నంగీకరించి జనము రాష్ట్రభాష యను నాహితోనే హిందీ నభ్యసించుచున్నాడు. ప్రస్తుతమున నే తెప్పింపుచున్నాను లేదని (1) రాష్ట్రభాషా స్వరూప మేమి? (2) దేశీయమహాజన సభ యందు రాష్ట్రభాష యెట్లు ప్రయోగింపబడుచున్నది? (3) హిందీసాహిత్య సమైక్యతను వారు రాష్ట్రభాషను ఎంతవరకు ప్రచారము జేయుచున్నాడు? అనునవి.

(1) హిందీ గాక తదితర భాష యేదయినను బాహ్య భాష కావలసి దని మన మెల్ల మెరింగిన విషయమే. దానిని ధ్యానముతో జరిపించితమే, అం దధికభాషలు సంస్కృతము లని మనము ప్రాచీనములు. ఇప్పటికిని హిందీసాహిత్య కారులు నాకు తెలిసినవరకు, అరబీ ఫారసీభాషలు హిందీయం దుప్రయోగించునాడ దని వాదించుచున్నారు. మరియు విదేశీ భాషలనుగా మన్నుచున్నానీ ప్రేమ చగు హిందీ యని తలచుచున్నాడు. కానక దివ్యము హిందీ భాష మగునని సంస్కృత భాషయే యెక్కువగా నుండును. ఇట్టి భాషనే మనము రాష్ట్రభాష యని చెప్పినచో తప్పక ఆత్మ సంభవించ గలదు ఏమనగా మహావ్యుదయసాధనము సంస్కృతమునందే జరిచియున్నది. వారి సహసభూతి లేనిదే మనము రాష్ట్రభాష నెట్లు నిర్ణయింపగలము. రాష్ట్రనివాసులందరను జేసి తెలిసికొన గలదే, అదియే రాష్ట్ర భాష. ఇట్లునచే రాష్ట్రభాషను శేకలము మేల్కొల్ప భూమియైనగా జేయుట నా యుద్దేశ్యము కాదు. కాన మహావ్యుదయ హిందూమహావ్యుదయ లిద్దరును తెలిసికొన గలిగినచో రాష్ట్రభాష. ఈ విషయమై మహావ్యుదయ యాదేశ మేమియో చూడవలయును. హిందీయం దుండు శేక సంస్కృత భాషలును, ఉర్దూయం దుండు శేక అరబీ ఫారసీ భాషలును తీసివైచి రెండింటిని కలపవలయు నని యాయన చెప్పియుండెను. ఇదియే రాష్ట్రభాష కాగలదు. దీని నభ్యసించుటకు హిందూమహావ్యుదయ లిక్షతను సమాన మగు పరిశ్రమజేయవలయును. ఒకరికి అరబీ ఫారసీ భాషలును, మరియొకరికి సంస్కృత భాషలును నేర్వకొనవలయున్నది. దీని కనుగుణ్యముగానే మహావ్యుదయ ఉర్దూభాషను మహావ్యుదయిగాను హిందీభాషను, అభ్యసించుచుండి రని తెలియుచున్నది. రాష్ట్రభాషా స్వరూపము యింతకన్న వేరేమి గలదు?

(2) రెండవది కాంగ్రెసునం దుండు విషయము. దీని యధార్థతని కనుగొనుటకు నాకు విశేషసాధనము లేదు. కాని నేను చదివిన దానిని వినిన దానినిబట్టియు, అరబీ ఫారసీ భాషలుతో నిండిన హిందూఫారసీ యావస్థాపము లనేకము లందుండు నని నేను దృఢముగా జెప్పగలను. ఇట్టి యావస్థాపములను స్వప్రకారముగా తెలిసికొనుటకు ఉర్దూభాష మహారమైయున్నదని, అది యెక్కువగా సంపదించుచున్నది కల్పరక్షను విడిచిపె. కాన సంస్కృత భాషకక గలిగిన సాహిత్య హిందీ మట్లాడు వాటికి, ఆ యుద్ధభాషములను సరిగా నిర్ణయ చేసికొనుట కష్టమే. కాన రాష్ట్రభాషాస్థానము లేనిదే జన సమానములు జేసి మహాజనసభను యర్థము చేసికొనవలయు రనునది సారాంశమై యున్నది.

(3) హిందీ సాహిత్య సమైక్యతను వారు జేయుచున్న రాష్ట్రభాషా ప్రచారమును గూడా కొంచెము విచారింపవలసి యున్నది. ఈ ప్రయోగ సమైక్యతను వారు రాష్ట్రభాషను వ్యాపింపజేయు పరితభారమును తాము వహించియున్నారను సంకల్పింపవలసి తమ కల్పన, ఎరిగియే యుండును. తమ హిందీసాహిత్యమును కృత్రిమముననే వీరి మహోద్దేశ్యమని నా తలంపు. ఈ భావన ననుసరించియే సమైక్యతను తరచు ప్రతిపత్తియు జరిగియు జరుపుచున్నది, విద్యార్థులు అక్షరలగుటయు, అట్లుయిన వారిని అనుమానములచే ప్రోత్సహించుటయు మొదలగు నవి జరుగుచున్నవి. కానక కష్టముల నెల్ల సహించి అన్నివిధములచే సమైక్యతను తన సాహిత్యసేవను జేయుచున్నదిని కేరగా కష్ట నవసరము లేదు. తమ సాహిత్యమును సర్వాంగప్రార్థముగా జేయుట, అందరిని కర్తవ్యమే. కాని గమనింపవలసిన విషయముగిటి గలదు రాష్ట్రభాషా ప్రచార మను మేముతో వారు తమ సాహిత్యమును వ్యాపింప జేయుచున్నారని నిజముగా దానికి రాష్ట్రభాషాస్వరూప మింకను వచ్చియుండలేదు. భాషను వ్యాపింపజేయు నట్టి ప్రచారములక సమైక్యతనువారు రాష్ట్రభాషను పూర్తిగా చదివించి యుండలేదు. వారికి గొప్పపడు హిందీ భాషనే పాఠము! సమైక్యతనువారు రాష్ట్రభాష యని తలచుచున్నారు. "హిందీ

ప్రచారము" పత్రికయొక్క అయినద యంశమునందు ప్రధాన ముద్రికారు ప్రకటించిన ఈ క్రింది యాదేశమును గమనించుటచే నా మాట మిక్కిలి స్పష్టమగును— "ప్రజలను సంతుష్టిపరచుటకు, హిందీయందు తమ యోగ్యతను కృత్రిమమునకును, ౧౯౨౦ (విశము) సంవత్సరమున, ప్రయోగ సమైక్యతను తరచు జేయుటను, ప్రభువు-మధ్యము-ఉత్తమ మొదలగు పరిక్షల యందు కృత్రిమసారముగా జేసియుండెనను ప్రచారములక తప్పక మార్పు జేయవలసి. ప్రచారములక పరిక్షలయంద హిందీ మట్లాడుచుండుటకు తగిన వాతావరణము లేక యుండుటచే తమ భాషాస్థానమును స్థిరపరచుకొనుటకై, ప్రచారములకు సమాచార కర్తవ్యమును, పుస్తకములను సహాయములై యున్నవి. మరియు పరిక్షాపత్రము చదువుచుండుటలకు గూడా భాషాస్థానము కృత్రిమము. ప్రజలకు ప్రమాణపత్రము (సర్టిఫికేట్)ల మీద విశ్వాస ముండును. ప్రచారములక పరిక్షలయంద జేసిన తప్పక మార్పు జేయవలసి యనించుచున్నాము."—జనకటి రాష్ట్రభాషా స్వరూపమును గమనింపినచో, రాష్ట్రభాషాస్థానమున సమైక్యతను పరిక్షలయందు మార్పుకల సమాచార మనవరములేదని ఖండితముగా జెప్పవచ్చును. ఏలన "నూరసాగర్, విహారికేశయ్య, కన్యసంగమ" మొదలైన ప్రజభాషా కావ్యములను సంస్కృతముచే నిండిన కృత్రిమములను చదువుటచే ప్రచారములక రాష్ట్రభాషను లేకమైనను నేర్వకొనలేరనుట స్పష్టము. వీటియందుగల భాష రాష్ట్ర భాష కాదని స్పష్టముగా జెప్పవచ్చును. ప్రచారములక పరిక్షలయందు తీర్పులెన్నిటికిని రాష్ట్రభాషను కృత్రిమములక. ఇది నిశ్చయము. సమైక్యతను వారిచు "వికారి" "రక్ష" మొదలగు లిక్షతములను హిందీ ప్రచారములక జనలనేగాక తమను స్వయముగా సంతుష్టిపరచుకొనవలయు. ప్రజలను కాంగ్రెసునందుండి 18 ము లైన హిందూఫారసీ, ఉపవాగములను గూడా తెలిసికొనగలగునట్లువుడు మనము జేయవలెను అప్పుడే ప్రజల సంతుష్టి లగుదురు. మరియు ఎప్పుడు దేశముయొక్క మూలములయందును రాష్ట్రభాషను వ్యాపింపజేయుచున్నా అప్పుడే మనము సంతుష్టి లము కాగలము. అప్పుడా రెండను కర్తవ్యములే, ఎంతవరకు సమైక్యతనువారు రాష్ట్రభాషను కృత్రిమముగా దానియందు పుస్తకములు వ్రాయుచు ప్రచారములక దానియందే తమను గలపుడు రాష్ట్రభాషనుకృత్రిమము, ఇపుడున్నట్లుగానే ప్రజభాషయందో సంస్కృతభాషయన్నమైన హిందీయందో పరిక్షలు జేయుచు లిక్షతముల నిచ్చుచు ప్రజలను సంతుష్టిపరచ జూచుచుండలో అంకపరమ సమైక్యతను తమ పరితభారమును నిర్వహించుటయందు అసమర్థులనియే నమ్మవలయును.

సామయికాల వేంకటేశ్వరరామశర్మ, హిందీప్రచారము. ౧-౨-౨౩, ముచ్చిరెడ్డిపాలెము

బందిపోటుదార్లను చంపుట
ఇంకొక నైతిక కాఖునండి విశాంతి పుచ్చుకొని తన మత్రా ఆన గ్రామమున నివసించుచున్న కృష్ణుడు సహాచరుల అకాముగారును దేరాధూను నైతిక కళాశాలయందు పఠించుచున్న అరబీ మహారుదును బందిపోటుదార్లను జేటాడుటయందు చాలా చురుకైనవరము జూపుచున్నాడు. జూలై 28 వ తేదీన తమ గ్రామమునకు బందిపోటుదార్లు వచ్చెద రని తెలిసి తండ్రి పుత్రు లిరువురును సేవకులతో యుండుననే జని మార్గమున పొంచి యుండిరి. బందిపోటుదార్లు అచ్చటికి రాగానే వారిపై తుపాకీగల్లను గుప్పించిరి. బందిపోటుదార్లుకూడ తిరిగి చాలా గుండ్లు పేల్చిరి. తుదకు బందిపోటుదార్లలో నిరువురు వారు లై. నల్లుల చీకటిలో తప్పించుకొనిపోయిరి. కృష్ణుడు సేవకులలో నిరువురు స్వల్పముగా గాయములు తగిలెను. చనిపోయిన దొంగలలో నొకరిపై మాడు బందిపోటు నేరములను ఒకపాత్ర నేరమును కోర్టునందు నిలచియున్నది.

ఉచిత వైద్యశాల
బొంబయి, ఆగస్టు 2:—బొంబయియందు లామింగుటను కోడ్లనందు గతసాయంత్రము ఒక యుచిత వైద్యశాల యేర్పరచబడెను. గొప్పవైద్యు లిచ్చట నుచితముగా పనిచేయునగిరింది. పొన్న గ్రామ్యయేట విద్యార్థుల పరిరక్షణ కిచ్చట ఏర్పాటు లొనర్పబడును.

వైర్ ఎంజినలు, వైర్ బ్లి గేడు

ఉపకరణములు

అన్ని మెట్లలలోను గలవు. మంచి కిరణప్రభుత్వ

కాగితలగునకు వ్రాయుడు.

BEST & Co Ltd., M 2

Post Box No 62, Madras.

విజ్ఞానచంద్రికామండలి - విజ్ఞాపన

కీర్తికేషు లకు కొంతకాలము లక్ష్యరావుగాని యశాల మరణమును గూర్చియు వారు ఆంధ్రవాఙ్మయభివృద్ధికి చేసిన మహాపాత్రమును గూర్చియు ఆంధ్రులు జూపిన భావ్యవాత్సల్యము తెలుగు ప్రతిభలననే గాక విజ్ఞానచంద్రికామండలికి శ్రీముఖ్యుల ర బాగానిని వచ్చుచున్న సామర్థాతి క్రమముల చాటుచున్నవి పిరందరికి ప్రత్యేకముగ మండలివారి కృతజ్ఞతను జూపుటకు జీతానాల మున్నను సాధ్యముకాదు. అందుచేత లక్ష్యరావుగారిని, మా యెడల నిరుపమానవాత్సల్యమును జూపిన యాంధ్రసాధనములను మండలియొక్క కృతజ్ఞతను జూపుటకు ప్రస్తుతము మేము చేయదలచిన నని తమ పత్రికా రాజము ద్వారా తెలుపగోరుచున్నాము

లక్ష్యరావుగారు అనేక విషయములను గురించి విడి వ్యాసములను పత్రికలకు వ్రాయుచుండెను. ఆ వ్యాసములన్నిటిని ఒకచోట చేర్చి సంపుటముగా ప్రచురింపరలె నని లక్ష్యరావుగారు తలచిరి. ఇప్పుడు దాకార్యమును మేము చేయబూని నాము లక్ష్యరావుగారి వ్యాసములను రెండుసంపుటములుగా ముద్రించి విజ్ఞానచంద్రికా మండలి చందాదారులకు త్వరగా నందజేసెదము. వారు పూర్వములేనే యీ గ్రంథముల నాదరించెద రని నమ్ముచున్నాము.

ఈరెండు సంపుటములు ముగిసిన తరువాత లక్ష్యరావు గా పత్రికమించి చాలవరకు ముగించిన విజ్ఞాన సర్వస్వము యొక్క ఆంధ్రసంపుటము ప్రచురింపబడును.

ఆచంట లక్ష్మీపతి

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 3-వ తేదీ శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు			
దసరాలు బా 1-కి	రు 45-0-0	మొదలు 55-0-0	వరకు
బియ్యము బస్తాలు		మొదలు.	వరకు.
మనుమ తెనాలిని ,,	ప 45 గలవి	రు 11-0-0	12-8-0
నెల్లూరిని ,,	డిటా	,, 14-8-0	15-0-0
డిల్లీని ,,	డిటా	,, 14-0-0	16-8-0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	,,		8-8-0
నవ్వులు ,,	,,	22-0-0	26-0-0
(2) పప్పు ధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి 205 ర,	11-8-0	రు 12-0-0	
నెసలు ,, డిటా	,, 10-14-0	11-2-0	
నెసలు ,, డిటా	,, 11-8-0	12-0-0	
మినుములు ,, డిటా	,, 13-8-0	15-8-0	
ఉలకలు ,, డిటా 164	,, 7-0-0	7-4-0	
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	రు 150-0-0	155-0-0	
నెయ్యి వ 1-కి	,, 14-0-0	26-0-0	
కొండాపురం నేరునెసపప్పు బా 1-కి	,, 55-0-0	60-0-0	
యితర ప్రదేశము	,, 56-0-0	58-0-0	
నేరునెసగనూనె గానుగ బా 1-కి	రు 125	మి.న.నూనె 120	
ఆముదము నూనె బా 1-కి	రు 135-0-0		
(4) చిల్లర వస్తువులు			
నూయపనుపు బా 1-కి	రు 205-0-0	210-0-0	
మారపనుపు ,,	రు 175-0-0	180-0-0	
మిరపకాయలు (గుంటూరిని) బా 1-కి	రు 90-0-0	105-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమయ మణుగు 1-కి	రు 40,	45	
కాళవానీ పాయకట్టు	,,	రు 60,65	
జెల్లము బా 1-కి	రు 40-0-0	50-0-0	
చింతపండు బా 1-కి	రు 35-0-0	46-0-0	
(5) ఇనుము			
పట్టాలు కఖం బా 1-కి	రు 34-0-0	35-0-0	
చదరం ,,	,, 35-0-0	38-0-0	
రవుండు ,,	,, 35-0-0	40-0-0	
(6) లోహములు			
మెడి 100 కులలింగ	రు 78-0-0	81-0-0	
బంగారము, కులము 1-కి	రు 24-8-0	25-0-0	
నవరను 1-కి	రు 16-0-0		
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 298-0-0	300-0-0	
రాసి డిటా	రు 860-0-0	865-0-0	
అస్సా చక్కెర బ 1-కి	రు 46-4-0	46-8-0	
(7) రంగులు అవిజరై ను			
అత్తకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	రు 240	
డిటా	16 డిగ్రీ	200	

శ్రీమద్రామాయణము

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర విశేషార్థ సమన్వితము

సంస్కృతభాషామండల రచితమై మహిమాన్వితమగు శ్రీమద్రామాయణమును శ్రీరామానుజులవారు గోవిందరాజులవారు తిలపలవారు మహావీరవర్మవారు ననెడు పూర్వ వార్యులు నలువురు విశేషార్థములతోడ విపులము లగు వ్యాఖ్యానములు రచించియున్నారు. ఈవ్యాఖ్యానములు సయితము సంస్కృతభాషామండలమునందును బహుశః బంధిత వరేణ్యులకుఁ దప్పక దక్కినవారికి ముఖ్యముగా బోధపడఁగలదు గదా! ఆ సంస్కృతరామాయణమున కైతివద టీకాతాత్పర్యవిశేషార్థసమన్విత మయిన ఆంధ్రవ్యాఖ్యానము విరచిత మయ్యెను. ఇందు, ముందుగా శ్రీమద్రామాయణశ్లోకములును, పిమ్మట శ్రీతివద టీకయును, తర్వాత వృద్ధుడుపురంబగు శుభకైలితోడఁ దాత్పర్యమును, అచ్చటచ్చట గోవిందరాజుదివ్యాఖ్యానమును కారకుల యొక్కయు, శ్రీమాన్ మెయవాచార్యుల వారియొక్కయు యభిప్రాయసారం బగు విశేషార్థములను సాంధ్రవివరణమును రచించుటచేసెడి.

ఆంధ్రవ్యాఖ్యానసమన్విత మయిన ఈ శ్రీమద్రామాయణ గ్రంథమునందు ముద్రితమై సంపూర్ణ మగునట్టికి అరుదిరూపాయలకంటెను దక్షువగాని విలువ గలదిగా నగును. ఏక లంబున సంతటి మొత్తమును జెల్లించి గ్రంథమును గొనువారు మిక్కిలి యభిరుచు మగుటచేతను, ముద్రణమునకై యొక్క పర్యావరణముగ నే వేలకొలది డ్రవ్యమును వెచ్చించుట దుష్కరమగుటచేతను, ఈ గ్రంథము సంచికలరూపముగాఁ గొంతకొంతగా ముద్రితమగు చుండును. ఒక్కొక్కసంచికయును రాయల్ ఎనబదిపాదములకు దక్షువగాక ముద్రితమై ప్రచురింపఁబడుచుండును. సంపూర్ణమునకు అయిదవదిసంచికలకు దక్షువగాని గ్రంథముగా నేర్పడును. సంచికలకు ౧౮౨౩ నెల జులై నెల మొదలు వెలువడుచువచ్చును. ప్రస్తుతము, ప్రారంభమునందుఁ బ్రతిమాసంబునకును నొక్కొక్కసంచికయు వెలువలుపఁబడును.

ఈ మహాత్కార్యము నిర్వహించునగు మంగళశరణుగను నెఱవేలుటకై మున్ముందుగ మందరకాండము ముద్రణమునకుఁ ప్రారంభింపఁబడెను. ముద్రించఁబూనినది వెలువడుట ననుమాత్రమే. కనుక ఈవిషయమై తప్పక తమ బంధుమిత్రులను సయితము ప్రోత్సహించుచేసి "శుభస్య, శిష్యుః" అనునట్లు ముందు జాగ్రత్తతో గ్రంథములయొప్పుకొని శ్రీ సీతారాముల పరిపూర్ణ కారణములను బాతులగుచు ఇష్టకామ్యార్థ సిద్ధులతోడ విలసిల్లునట్లు యశోవిభూషితులను విద్యాభిమానులను నగు సాక్షాత్తు భగవత్పార్థనామూర్త్యులకుఁ బ్రార్థింపఁబడుచున్నారు.

ద్రవ్యసాహాయ్యకారకుల పద్ధతి

౧. రాజపోషకులు:—ముందుగా నొక్కపర్యాయముగ నేరు ౧౦౦. (నూలుపాయల) నొసగు శ్రీమంతులు రాజపోషకులుగా గ్రహింపఁబడుదురు. వీరు వజీయకర్యాదులను పైకము నొసంగవలసివదిలేదు. గ్రంథము సంపూర్ణమగుఁ జరిగెనను వీరికి సంచికల పంపఁబడుచుండును. వీరి నామధేయముల ప్రతిసంచికయందును ముద్రిత మగుచుండును.

౨. పోషకులు:—ముందుగా నొక్కపర్యాయముగ నేరు ౫౦. (పదిపాయల) నొసగు సంపత్తులు పోషకులుగా గ్రహింపఁబడుదురు. వీరును, రాజపోషకులవలెనే వజీయకర్యాదులను పైకము నొసంగవలసివదిలేదు. వీరికిని గ్రంథాంతముగల సంచికల పంపఁబడును. వీరి నామధేయములు గలయితము సంచికలయందు ముద్రితమగును.

౩. ముఖ్యులగు చలదాదారులు:—వీరు ముందుగా నేరు ౧౦. (పదిపాయల) నొసంగవలయును. వీరికి బంగారము సంచికలకును బంపఁబడును. ఇట్లే వీరు గ్రంథమునా ప్తియగుసంతకమును అప్పుటప్పటికి వజీయకర్యాదులను పంపించుచు పంపించు సంచికలకును బంపించుచుండును. సాధ్యమగు నెడల వీరినామధేయము సంచికలయందు ముద్రించఁబడును.

౪. చందాదారులు:—వీరు, వాల్మీకివేదములో కపాలమూలముగనో, నూలునకై నియమితులగు రిల్ కేంద్రుల మూలముగనో, ఒక్కొక్కరూపాయలకుఁ జెల్లించి యొక్కొక్కసంచికను బుచ్చుకొనుచుండువారు. ఏక లంబున యొక్కొక్కరూపాయలకుఁ జెల్లించుచుండువారు. వీరికిని గ్రంథాంతముగల సంచికలను బుచ్చుకొనునపుడు వెండిరూపాయలకుండునకై చెల్లించవలెను.

సంచికలను బుచ్చుకొనువారును పైకమును బంపువారును కపాలాభిరుచు భరింపవలసివచ్చు లేదు. సంచికలకును

సత్తరముల వాయువారు, రాజపోషకులగుటనో, పోషకులగుటనో, ముఖ్యులగు చందాదారు లగుటనో విశేషముచును తమ నామధేయములను వైవిధ్యములను స్పష్టముగా విడివిడియై రములతో ఈ క్రిందివిధమునకు వ్రాసి వెంటయఁ బ్రార్థింపఁబడుదురు.

బొగర - ఆదినారాయణయ్య,
70, హైకోడ్, చాకలపేటపొట్ట, మద్రాసు.

యన్ లెడ్ స్టేట్స్ బాంకి ఇతరచేతములనుండి చాలమంది వలసగు వచ్చుచున్నాడు. వేలకొలది వీరు వెతలగుట జరుగుచున్నది 14000 మంది మాత్రము లోరేవులో క్రమేపించగలననియు వలస యధికారి నొకట తెలియజేసెను.

నాకాధికారికారణము కైమానికడకును ఏర్పాటు చేయుటకు ముదిరగలవాడు అంగీకరించలేదు. కాని విమానము అమాతము వారి కీయబడినవి. నాకాధికారికారణము రాజీనామా నిచ్చు సంగతి లేదనియు, వీరు రాజీనామాని తలచుచున్నారు.

తాతా ఇంజనీరింగు బ్యాంకు

బొంబాయి, ఆగస్టు 2:— రాజ్ పు వాటాదార్ల సమావేశమువారిచే ఆగస్టు 2వ తేదీన స్థాపితమైన తాతా ఇంజనీరింగు బ్యాంకు కార్యకర్తలను సెంట్రలు బ్యాంకు వారు తరఫుచు కొని అన్ని బాధ్యతలను వహించెదరు. భారతదర్శి కైట్టి ఇబ్బందులు గలుగవు. అని తాతాబ్యాంకు జనరలు మేనేజరు ప్రకటించెను.

బంగివల్లి నవాబుగారు

సికిందరాబాదు, ఆగస్టు 2:— బంగివల్లి నవాబుగారు ఇచ్చటకు జనువెంచి నైజామానికి అతిథిగా నున్నారు. చాలమంది జాగ్రత్తలును పొలిటికలు ఏర్పాటును నచ్చి వారిని దర్శించి సంగమించిరి.

పెట్టర్ క్రూడు

ఆయులు ఎంజినీరులు

అన్ని పనులకుమిక్కిలి ఉపయోగమైనది, చా: యె: నవి
BEST & Co Ltd.,
E12 Post Box No 6, MADRAS.

నోటీసు

బి. యస్. ఆర్ లయిసుపయినిపున్న పొందూరు రెయిల్వేస్టేషను-15 మైళ్లదూరములో శ్రీపేరు మహమ్మదుపురం యస్టేటుకు చెందిన బొంతల కోడూరుగ్రామములోని సరుగుడుతోట అమ్మివేయబడును. నెదరుతోటలో సరుగుడుచెల్లు సుమారు ఒకలక్ష యున్నది. చెట్లు 10 నెంబు 20 నెంబు వర్కు వయస్సుగలిగి 2 అడుగులు మొ 4 అడుగులు వరుకు కై వారము కలిగియున్నది. సరుగుడుతోటను కొనదలచుకొనినవారు వారి టెండర్లలో చెట్లు 1.కి యేడర చొ॥ పుచ్చుకొనియెదరో వ్రాయవలెను. టెండర్లు 15-8-23 తేదీలోగా యీ దిగువ సంతకముచేసినవారికి చేరేటట్లుగా పంపవలయును. తోట కొనదలచుకొన్నవారు నెదరుతోటను చూచుకొనవచ్చును.

శ్రీ. వ. వి. భానోజిరావు

గార్డయను.

శ్రీపేరుమహమ్మదుపురంయస్టేటు. (ప్రాప్తి) టిక్కు.
విశాఖపట్నం.

చాకులు - తాళములు

మంగలికత్తులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోనే చేయబడినవి. మెయినింగు. వెంటనే ధరలకాదులగున వ్రాయును. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్ కట్టెలు అండ్ లాక్ మేకప్స్ etc. 3081 నెడ్డాపురం. (గోదావరిజిల్లా) తెలంగాణలో అడ్రసు: "ఇంద్రప్రస్థ" నెడ్డాపురం.

విశేష వార్తలు

రూరు తగాదా

వరాసుల సైన్యము

బ్రిటను కొంతవర కుత్తరవాది

లండన్, జూలై 31 రాత్రి 9.30. — జర్మనీ లొంగిన చోరదాసులకు వరి వారము లు వచ్చి తీరును. జర్మనీ పసిపోయినచో పరాసుల కెట్టియుద్ధములే లేదందుటయేగాక పరివారములను పరాసులే రాబట్టుకొనగలరు. ప్రస్తుతమునందు యూరపు అల్లకల్లోల పరిస్థితులచే పరాసులు కలత జెందలేదు. జర్మనుల ఏర్పాటులను ఆశించియుటకు ముందు జర్మనులు సాత్వికనిరోధమును మానవలెనని పరాసులు బట్టుచున్న పంతమును ఎవరును మాన్పజాలరు.

జర్మనులు నిరాకరించుటకు గారణము బ్రిటనే యనుచున్నారు. ఇంగ్లాండు తన నడదరించు నను యుద్ధేత్యముతో జర్మనీ నిరాకరించుచున్న దనుచున్నారు.

అసలు శుభస్యము సాధించవలెనని కొందరును, జర్మనీ యుద్ధదనకరముగ లేకుండునట్లు, కోఆపరేషన్ (తామవలె జేయుటకును పరాసులు భేదాభిప్రాయములను కల్గియున్నారు. జర్మనులు లొంగిపోయినచో పరాసులు లొంగరు అని తెలియుచున్నది.

ఇటలీవారు బ్రిటిషువైఖరిని బలపరచుచు ఆననరమగు చోరదాసులనుగించి సహాయముచేసెదమని బ్రిటిషువారికి తెలియజేసిరి.

పరాసుల ప్రత్యుత్తరము ఆశాభంగకరము

పరాసుల ప్రత్యుత్తరము బ్రిటనుకు ఆశాభంగమును కలిగించె ననుచున్నారు. అసలు ముఖ్యనియమము లందు భిన్నాభిప్రాయములు అటులనే యున్నవనియు మాన్యు కిటుగలేదనియు తెలియుచున్నది.

అన్నిసంగతులు పరిష్కారమైనగాని బ్రిటను జర్మనీకి ప్రత్యేకముగ ప్రత్యుత్తరమును పంపనని ఆనుచున్నారు. గురువారమునాడు మూలసమస్యనుగూర్చి కామన్సువభాగ స్టాన్లీ బార్న్ ఫీల్డ్ గారు బ్రిటను యభిప్రాయమును తెలియ జేసెదరు.

పరాసుల ప్రత్యుత్తరము ఎంతమాత్రము ఉత్సాహజనితముగ లేదనుచున్నారు. (వెండివారు తమవిధానమును మారుకొననట్లు లేదు.

పరాసుల కనీసపు షరతులు

ఏ, బి, గుర్తులు 50 00000000 బంగారు మార్కుల బాండులలో నూటికి 52 మార్కులు జర్మనులు పాడుజేసిన ప్రతేకములను పరల బాధ జేయుటకు జర్మనులీజావలెను. మిత్రముండలికి తామీజావలసిన జుంబుముకింద జర్మనులు తమకు పరివారములకై ఇవ్వవలసిన మొత్తమును 82:00000000 బంగారు మార్కులగుర్తు బాండులను మానుకొనెదరు. జర్మనులు ఇచ్చుకొనగల కత్తిని నిర్ణయించు విధానము, ఆ ఏర్పాటు వీరి కంతమాత్రము ఇచ్చునట్లు.

జర్మనుల నిరోధము తగ్గరతోనే పసిపోవునని ఆనుకొనుచున్నారు.

రూరు పరిస్థితులు

ఆహారపదార్థములు చాలకపోవుట

అనర్థముగ లాభము బొందుట

ధరలను నిర్ణయించు అధికారులు వర్తమాన లాభమును దీసికొనకుండ జేతులేకున్నాడు. కోడి, పిట్టలు, ప్రోత్తలములులూ తిమ్మ సమృద్ధిగ నున్నవి. వెన్న తక్కు. కొన్ని పీకలు ఉరలగడ్డలు మూతము గలవు. ఇవైనను ధరలు ఆహారముగ నున్నవి. మారినము అగరుగ నున్నది. దొరికినను ధరలు ఘోరముగ నున్నవి.

కొంతకాలములో జర్మనుల వైపు కనిపించదు. శ్రీక్షేపర్లు చట్టములను బ్యాన్లు ముద్రాముఖా రంగీకరించి, నూటికి నూరు ఆహారపు వస్తువుల పొచ్చు జేసి, కార్నోలేషను వస్తువుల పొచ్చించిరి. మామూలు మోటారుబండి కంటె 50 కెట్లు ఎక్కువగ శ్రీక్షేపర్లును ప్రత్యేకముగ విధించిరి. ఇదంతయు ఆర్థిక పరిస్థితులను సరిపుచ్చుకొనుటకై.

ఇల్లినోస్ ను కాపాడి ప్రాణహాని మొదలైన రిసార్టలను ముగిచి బాల్ ఖాన్ బహదూరు టిఫ్లిస్ గాగారిని బహుశతో పరీక్షముల నిచ్చుటకు అంగీకరించె.

అమృతాంజనము

శ్యామానుందరము

ఒక చక్కని నవల
గ్రంథకర్త: బంతలి సత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంధ్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయ్య చదువు

నకు సంబంధించిన నవల. కథానందర్భములు, వర్ణనలు,
రంగములు, పాత్రలు వృద్ధములై చిత్రము నాకర్షించును

డిబ్బి నైజ ౧౮౦ పేజీలు: వెల రూ 1-0-0

ఒకసారి మొత్తము కొనుకారలకు కమిషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

బహుమానము

వైద్యవిద్య

ఆయుర్వేద శాస్త్రములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణుని కేళవన,
(8198) 27, చింతామణిబాగ్, చురరాజు.

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగష్టు నెల మొదటి

తేది నుండి అన్ని కరలు పూర్తయినవి.

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.**

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమ్మకముగాను, తప్పుక గుణము నివృత్తమును
ఆయుర్వేద ఔషధములను తమారు చేయు
చున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు

ర్వేద పరమపదార్థము లన్నిటిలో బంగారు

పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసములకు వ్రాసినచో

ధరల వట్టి సుఖబడును.

జాండూ పర్వ స్వామికల్

పర్యు

ఆయుర్వేద ఔషధముల కేయవారు

(288) బొంబాయి నెం 13.
ది ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ
హాల్ ఏంబాయి కళిదాస.

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు

వీలయిన సులభశైలిని వ్రాయబడినది.

తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

నెం. 7 తంబుకెట్టిపిథి మద్రాసు.

జాతకరత్నము

గాభి కన్యక! ఆశ్చర్యమ!
జన్మనక్షత్రము ప్రకటితమేదీ కళ మున్నగునవి లేకుండు
త్యక్త ఫలితములను శ్యామకర్త రీతిగనో పహి యెన్ని సం
త్యక్తములైనను జ్యోతిష్కాని సహాయము అక్కరలేకుం
తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంతానము, ఆయు
రాశిగ్రహములు మున్నగు ద్వాదశభాషములలో మీ మీ జాత
కములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిష్కము.
దీని వెల రూ 2-0-0, వెలుగుబాటలో గా కొనుకొని 1-0-0 మాత్రమే.
కలముచో జాతకమును సులభమైనధరకు పంపబడును.

(164) గ్రేటు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
ఫిరోజ్, వికాఖమ్మింజ్లా.

వతాపకస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుకాంతి మహావగా నుండును. తాం
బూలములలో గాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలు పుయ్యకొని
అగ్రాదుముగా నుండుచుండేకాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు
జ్వరము, న్నిద్రాహీను, దగ్ధ, ఉబ్బునము, కలరా, ప్లేగ్
విషజ్వరములు, నీటిజ్వరములు, పండ్లజ్వరములు, మొదలగు
అనేకవిధములకు వ్యాధుల కీది కృత్యములకుతల పనిచేయును.
తేలకొలిది సీసాలు విక్రయ మగుదున్నవి. (2851)-8
200 మాత్రలసీసా 1-8 రూ 0-4-0; తబక్ సీసాలు రూ. 2-0-0
వి. పి. వ్యాధి నివృత్తికై రూ. 0-6-0.
వి. పి. పి. అంబు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి. వెల్లూరుబట్ట.

అమృతాంజనం డిపోవారి

సుప్రసిద్ధ ఔషధముల బాటికా.

	రూ. ఆ.
1. తీర్థరసాయనము మృతల అజీర్ణమునకు	1-4
2. శ్మశ్మశ్మల ధాతుపుష్టికి	1-6
3. జ్వరహారి బ్యూరములకు సీసా 1-8	0-12
4. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు	0-10
5. మూలకంబు తైలము డబ్బి 1-8	0-12
6. తామరతైలము; తామర, తీటుకు	0-8
7. తేలుగుండు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8	0-8
8. కలరా మృతలు, వాంతిభేదములకు	0-6
9. దంతకూలహారి, పండ్లబోలుకు	0-8
10. కర్ణకూలహారి, చెవిబోటుకు	0-0
11. గజ్జికైలము, గజ్జిచీదలకు డబ్బి 1-8	0-9
12. చుక్కల తైలము, శీతవర్షకు	0-6
13. శేలక మందు సీసా 1-8	0-4
14. దుస్తుకు తైలము, డబ్బి 1-8	0-4
15. దంతమార్గము, పండ్లబోలుకు	0-4
16. శుభిభోగి మృతలు	1-2
17. శుభిభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
18. శోషహారి వెండ్రుకలు ఊడుకు	0-8
19. మోహిని తైలము వెండ్రుకలు పెరుగుకు	0-12
మొదటికేటల పుస్తకము 1-8	రూ. 1-0-0లు
20. మందుకు నూనె సీసా 1-8	0-6
21. గ్రహాణి మృతలు డబ్బి 1-8	0-8
22. జాలాని మృతలు, మలబద్ధము	0-8
బంగాళ రేకులపుస్తకము 25 రేకులు గలది 1-8 రూ. 3-0-0లు	
23. పెద్దరుమెంటుమూసి	1-4
24. చందివిల తైలసేచుది ఔన్ను 1-8	2-8
25. దునుమారి మృతలు, దునుమార్పాదులకు	1-0
26. శగవ ద్రావకము సీసా 1-8	1-0
27. కఫహారి శీతగట్టు డబ్బులకు	1-0
28. కఫహారి మృతలు, దగ్ధ, ఉబ్బునములకు... డబ్బి 1-8	0-8
29. నుందరి తైలము, ముఖరాంతికి	0-8
30. శిరోదేవన మృతలు, తలనొప్పిలకు	0-8
31. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
32. జంతువాతహారి, ఎముకలకు	1-0
33. ఉబ్బునములకు మందు	2-0
34. వాయువుహారి మందు	1-0
35. విరోచనములకు మృతలు డబ్బి 1-8	0-8
36. కస్తూరిమృతలు పెద్దవి మంచివి 50-8	0-10
37. వాసుకర్పూరము ... సీసా 1-8	0-6
38. సేపాళదేశపు కస్తూరి మంచిది ... రూ. 1-8	40-0
39. కుంకమపువ్వు	8-8
40. పచ్చకర్పూరం 1-వ రకం	8-8
41. పచ్చకర్పూరం 2-వ రకం	1-0
42. జమ్బూ లేక అది పత్తికానా	8-8

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి మద్రాసు.

నర్సన్-టేడ్.

P 13
గోపాలా వార్షికు నెం 187
హాను 1 కి భూ రూ 6-0-0
BEST & Co., Ltd.,
Post Box No 5,
MADRAS.